

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

DIPLOMSKO DELO

**TRG Z GROZDJEM IN VINOM V SLOVENIJI IN
EVROPSKI UNIJI**

Ljubljana, september 2008

GAŠPER ČAS

IZJAVA

Študent Gašper Čas izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom prof. dr. Emila Erjavca, in da dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne _____

Podpis: _____

KAZALO VSEBINE

UVOD	1
1. OSNOVNE ZNAČILNOSTI TRGA VINA IN GROZDJA V SLOVENIJI	3
1. 1 PRIDELAVA GROZDJA IN VINA	3
1. 1. 1 <i>Površina vinogradov in hektarski pridelek grozdja</i>	3
1. 2 PROIZVODNJA IN PORABA VINA	4
1. 3 ZUNANJA TRGOVINA	5
1. 4 CENE.....	6
1. 5 GOSPODARSKI IN POSLOVNI REZULTATI.....	7
1. 5. 1 <i>Modelne kalkulacije</i>	7
1. 5. 2 <i>Proračunske podpore v preteklosti</i>	9
2. OSNOVNE ZNAČILNOSTI TRGA VINA IN GROZDJA V EU	10
2. 1 PRIDELAVA GROZDJA IN VINA	10
2. 1. 1 <i>Površina vinogradov in hektarski pridelek grozdja</i>	10
2. 2 PROIZVODNJA IN PORABA VINA	11
2. 3 ZUNANJA TRGOVINA	12
2. 4 CENE.....	13
3. TRŽNA UREDITEV ZA VINO	15
3. 1 REFORMA IZ LETA 1999	15
3. 2 ZADNJA REFORMA IZ LETA 2008	16
3. 2. 1 <i>Dodatni ukrepi nove reforme, ki se ne financirajo iz nacionalnih ovojnic</i>	23
3. 3 IZPELJAVA REFORME V SLOVENIJI	24
3. 3. 1 <i>Nekatere priložnosti in nevarnosti za trg vina v Sloveniji</i>	25
4. RAZPRAVA	26
5. SKLEP	27
LITERATURA IN VIRI	28

KAZALO TABEL

TABELA 1: ODKUPNE CENE V EUR ZA 1000 LITROV VINA V SLOVENIJI, RAZDELJENO PO VRSTI IN BARVI VINA	6
TABELA 2: SUBVENCije V PODRAVSKI IN PRIMORSKI REGIJI	8
TABELA 3: IZPLAČANE PODPORE ZA PRESTRUKTURIRANJE VINOGRADOV V 1000 EUR	9
TABELA 4: POVPREČEN HEKTARSKI PRIDELEK (T/HA)	10
TABELA 5: POVRŠINA IN HEKTARSKI PRIDELEK V EU-27, 2007	11

TABELA 6: PRORAČUNSKA SREDSTVA ZA PODPORNE PROGRAME (1000 EUR)	17
TABELA 7: DOVOLJENE STOPNJE OBOGATITIV Z SLADKORJEM.....	23

KAZALO SLIK

SLIKA 1 IN 2: POVRŠINA VINOGRADOV IN HEKTARSKI PRIDELEK GROZDJA V SLOVENIJI, 1995-2007	3
SLIKA 3: SKUPNI PRIDELEK VINA V SLOVENIJI	4
SLIKA 4: RAZLIKA MED PROIZVODNJO IN PORABO V SLOVENIJI.....	4
SLIKA 5: IZVOZ IN UVOZ VINA TER NETO IZVOZ VINA V SLOVENIJI	5
SLIKA 6: ODKUPNE CENE GROZDJA ZA PREDELAVO IN VINA V SLOVENIJI.....	6
SLIKA 7 IN 8: STROŠKI BLAGA IN STORITEV ZA GROZDJE V PODRAVSKI IN PRIMORSKI REGIJI....	7
SLIKA 9 IN 10: STROŠKI GLAVNEGA PRIDELKA IN STROŠKI GLAVNEGA PRIDELKA ZMANJŠANI ZA SUBVENCIJE, PODRAVJE IN PRIMORJE.....	8
SLIKA 11 IN 12: NETO DODANA VREDNOST V PODRAVSKI IN PRIMORSKI REGIJI	8
SLIKA 13 IN 14: POVRŠINA VINOGRADOV IN POVPREČEN HEKTARSKI PRIDELEK GROZDJA V EU-27, 1995-2007	10
SLIKA 15: RAZLIKA MED PROIZVODNJO IN PORABO V EU-27	12
SLIKA 16: NETO IZVOZ VINA IZ EU-27 V DRŽAVE TRETJEGA SVETA IN OBRATNO (MIO HL).....	13
SLIKA 17: CENA VINA V FRANCIJI(REPREZENTATIVNI PREDSTAVNIK EU).....	13

KAZALO PRILOG

PRILOGA 1: SLOVAR KRATIC IN SLOVENSКИH PREVODOV TUJIH IZRAZOV	1
PRILOGA 2: POVRŠINA VINOGRADOV TER PRIDELEK GROZDJA IN VINA NA KMETIJSКИH GOSPODARSTVIH V SLOVENIJI.....	2
PRILOGA 3: RAZLIKA MED PROIZVODNJO IN PORABO VINA V SLOVENIJI (MIO HL).....	3
PRILOGA 4: IZVOZ IN UVOZ VINA V SLOVENIJI (V LITRIH)	4
PRILOGA 5: ODKUPNE CENE GROZDJA ZA PREDELAVO IN VINA V SLOVENIJI (EUR).....	5
PRILOGA 6: MODELNE KALKULACIJE ZA GROZDJE, ZBIRNIK NA LETNI RAVNI- RASTLINSKI PRIDELKI (PODRAVJE)	6
PRILOGA 7: MODELNE KALKULACIJE ZA GROZDJE, ZBIRNIK NA LETNI RAVNI- RASTLINSKI PRIDELKI (PRIMORSKA)	7
PRILOGA 8: MODELNE KALKULACIJE ZA GROZDJE, ZBIRNIK NA LETNI RAVNI- RASTLINSKI PRIDELKI (PODRAVJE)	8
PRILOGA 9: MODELNE KALKULACIJE ZA GROZDJE, ZBIRNIK NA LETNI RAVNI- RASTLINSKI PRIDELKI (PRIMORSKA)	9
PRILOGA 10: POVRŠINA VINOGRADOV V EU (1000 HA).....	10

PRILOGA 11: HEKTARSKI PRIDELEK GROZDJA (T/HA)	11
PRILOGA 12: PROIZVODNJA VINA V NEKATERIH VEČJIH DRŽAVAH ČLANICAH EU-27 (MIO HL) ..	12
PRILOGA 13: RAZLIKA MED PROIZVODNJO IN PORABO VINA V EU-27 (MIO HL).....	13
PRILOGA 14: IZVOZ VINA IZ DRŽAV TRETJEGA SVETA V NEKATE VEČJE DRŽAVE ČLANICE EU-27 (MIO HL).....	14
PRILOGA 15: UVOZ VINA V DRŽAVE TRETJEGA SVETA IZ NEKATERIH VEČJIH DRŽAV ČLANIC EU-27 (MIO HL).....	15
PRILOGA 16: NETO IZVOZ VINA IZ EU-27 V DRŽAVE TRETJEGA SVETA IN OBRATNO (MIO HL).....	16
PRILOGA 17: CENA VINA V EUR ZA 1000 LITROV V EU-12, RAZDELJENO PO VRSTI VINA	17

UVOD

Vino je alkoholna pijača, ki nastane kot rezultat alkoholnega vrenja grozdnega soka oziroma mošta. Je priljubljena in pomembna pijača, ki spremlja in bogati številne evropske in mediteranske kuhinje, od preprostih tradicionalnih do najbolj prefinjenih. Poudarja značilnosti kot so raznolikost dežele, opisuje lokalno kulturo kvasovk ter značilnosti podnebja in pogoje, pri katerih zori grozdje in pri katerih nato poteka tudi predelava v vino. Vino lahko razumemo kot pridelek in kot blago. V preteklosti je bilo veliko trgovanja z vinom, mnogim revnejšim pripadnikom posameznih dežel je izkupiček vina pomenil glavni oziroma edini vir prihodka, trgovina z vinom pa je bila osnova gospodarstva tudi marsikateremu samostanu.

V evropskem prostoru obstaja pri proizvodnji vina razlika v pojmovanju med romanskim ter germanskim kulturnim svetom. Romanska ljudstva (Italijani, Španci, Francozi, Portugalci in drugi) bolj poudarjajo značilnosti, ki jih ponuja rastišče trte (geološka podlaga, mikroklimatski pogoji, podnebje), zato so za njih bolj pomembnejše zvrsti, npr. burgundec, bordojec, portovec. Germanska ljudstva pa bolj poudarjajo posamezne sorte in sortne značilnosti kot so npr. renski rizling, traminec, sivi pinot (Avstrija, Nemčija, Slovenija ter drugi). Tu gre zgolj za pretežne trende in tradicijo.

Ključno vprašanje, katerega sem si zastavil je, ali je trg vina v Sloveniji konkurenčen drugim trgovinam? Kakšen je ekonomski položaj proizvajalca vina v Sloveniji in EU ter kakšne so značilnosti trga vina v EU?

Če upoštevamo, da velja splošno prepričanje, da je v svetu vina preveč in da je veliko slišati o uničevanju presežkov lahko sklepamo, da je evropski trg vina v težavah in s tem morda tudi slovenski. Vinogradništvo za večino ljudi preprosto ni več profitna dejavnost. V Sloveniji je tako proizvodnja vina postala za manjše kmetovalce bolj hobi kot pa način za služenje denarja, medtem ko se večji proizvajalci srečujejo z podobnimi problemi kot proizvajalci drugih evropskih držav.

Cilj diplomske naloge je tudi ugotoviti, kakšne spremembe prinaša nova ureditev trga.

Diplomska naloga je razdeljena na tri temeljne dele. Zajeta sta vinogradniški trg Slovenije ter vinogradniški trg Evropske unije, znotraj katere se nahaja tudi Slovenija. Nato je opisana še tržna ureditev za vino v okviru skupne kmetijske politike ter njena nova reforma, ki jo je v okviru EU prevzela tudi Slovenija.

Precej podatkov za oceno položaja trga je bilo pridobljenih izključno na podlagi statističnih analiz oziroma z analitičnim pristopom. Za obdobje proučevanja sem izbral obdobje od leta 1995

do 2007, izjema je bila narejena le v primeru nedosegljivosti podatkov, ko sem za podatke vzel lastne preračune oziroma povprečne vrednosti za posamezno državo članico.

Izpostavil bi 3 probleme z katerimi se srečuje trg grozdja in vina v EU. Prvi problem je višja proizvodnja vina kot njegova potrošnja oziroma naraščanje proizvodnje na eni strani in upadanje potrošnje vina na drugi strani. Drugi problem je hitrejša rast uvoza kot izvoza. Kot tretji problem pa bi izpostavil padanje tržne cene vina. Skozi diplomsko delo bom skušal te probleme prikazati in komentirati.

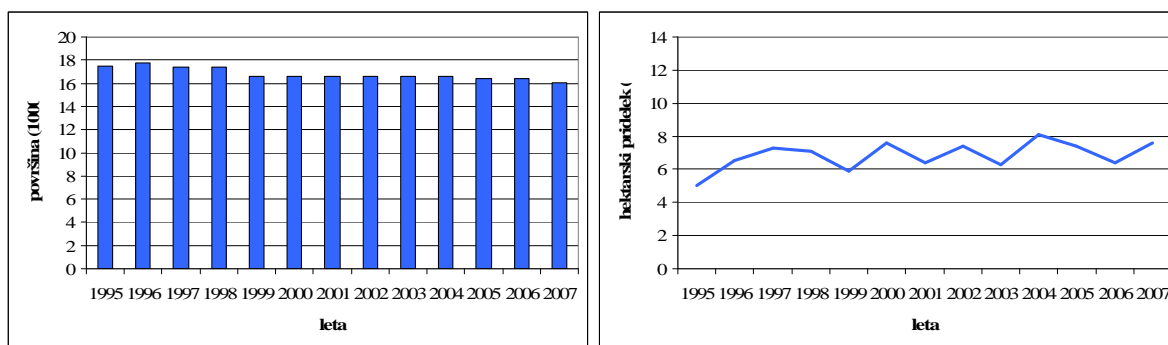
1. OSNOVNE ZNAČILNOSTI TRGA VINA IN GROZDJA V SLOVENIJI

1. 1 PRIDELAVA GROZDJA IN VINA

1. 1. 1 Površina vinogradov in hektarski pridelek grozdja

Vinogradom v Sloveniji je v zadnjih letih namenjeno okoli 16 tisoč hektarjev oziroma nekaj več kot 3% kmetijske zemlje v rabi na kmetijskih gospodarstvih. Grozdje in vino skupaj predstavljata okoli 12% vrednosti kmetijske proizvodnje, kar je največ med rastlinskimi pridelki. V vinogradih prevladujejo bele sorte vinske trte, vendar se njihov delež zmanjšuje. V zadnjih šestih letih se je delež belih sort zmanjšal iz 74% na 66%. Po podatkih registra pridelovalcev grozdja in vina (RPGV) pri MKGP se okoli 42% vinogradov nahaja v podravski vinorodni deželi, 18% v posavski ter 40% v primorski vinorodni deželi. Pridelki grozdja so zaradi razmeroma majhnih sprememb v površini odvisni predvsem od letine (KIS: Ocena stanja v kmetijstvu v letu 2007, Ljubljana, 2008).

Slika 1 in 2: Površina vinogradov in hektarski pridelek grozdja v Sloveniji, 1995-2007

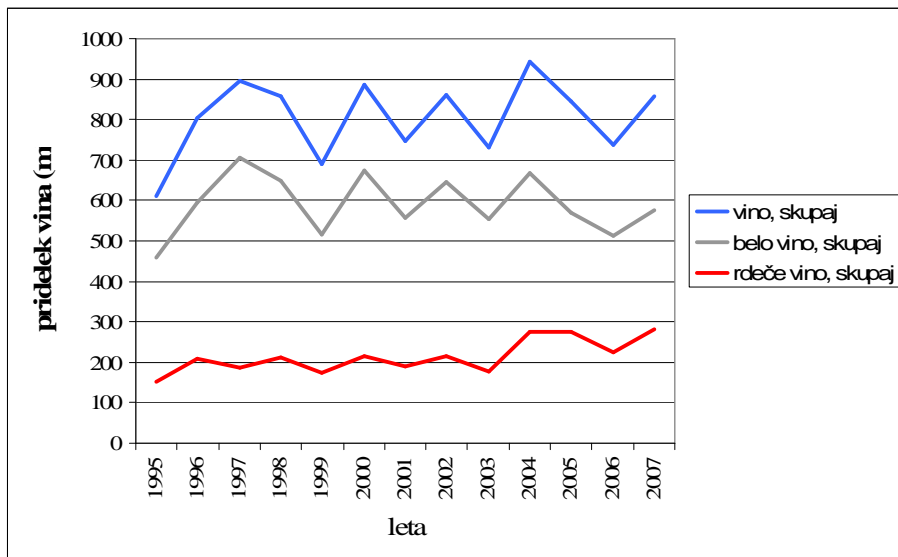
Vir: Statistični urad RS, Pridelava grozdja v vinogradih, 2008; Lastna obdelava podatkov

Skupna površina, na kateri v Sloveniji pridelujemo grozdje, je od leta 1995 do leta 1999 nekoliko upadla, kasneje do leta 2007 pa je ostala nekje na istem nivoju. Hektarski pridelek je nekoliko narasel, a le minimalno (za točnejše podatke glej PRILOGO 2).

1. 2 PROIZVODNJA IN PORABA VINA

Poznamo mnogo vrst vina. Razlikujejo se glede na sorto grozdja, glede na čas pobiranja grozdja, glede na starost samega vina, ter odvisna so tudi od načina predelave grozdja v vino. Pri nas v Sloveniji prevladuje predvsem belo vino nad rdečim.

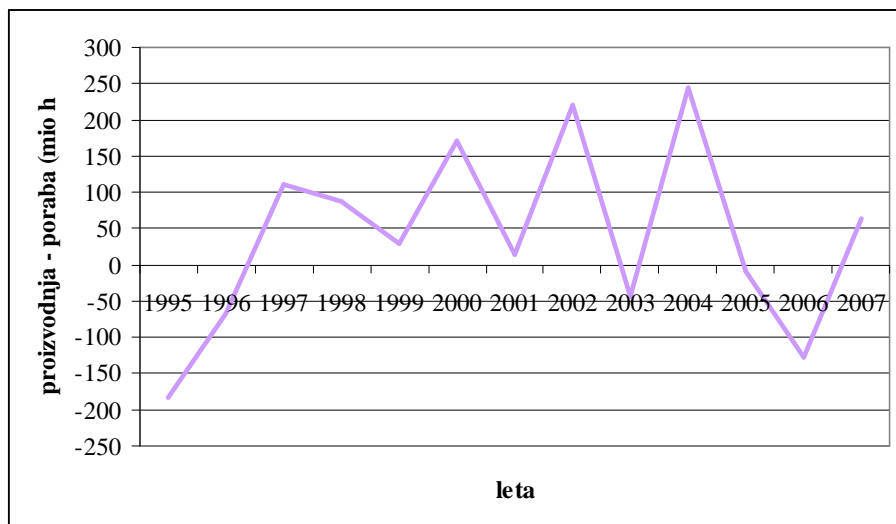
Slika 3: Skupni pridelek vina v Sloveniji

Vir: KIS, Ocena stanja v kmetijstvu v letu 2007, pregled po trgih, 2008; Lastna obdelava podatkov

Pri nas proizvedemo precej več belega grozdja kot rdečega, kar je lepo razvidno iz grafa. V letu 2007 je bilo pridelanega 857,80 milijonov hektolitrov vina, od tega 576,48 milijonov hektolitrov belega in 281,32 milijonov hektolitrov rdečega vina. Skupni pridelek belega vina ostaja na podobnih ravneh, medtem ko skupni pridelek rdečega vina konstantno narašča (glej PRILOGO 2).

Slika 4: Razlika med proizvodnjo in porabo v Sloveniji

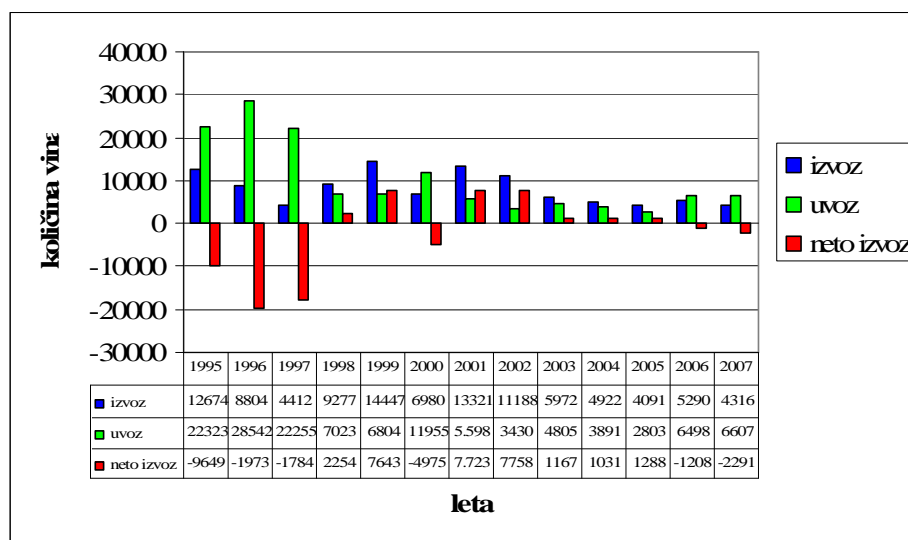

Vir: KIS, Interni podatki, 2008; Lastna obdelava podatkov

Razlika med proizvodnjo in porabo vina v Sloveniji je med leti 1995 in 2007 močno nihala. V letih 1995, 1996, 2003, 2005 in 2006 smo imeli primanjkljaj. To pomeni da se je porabilo več vina, kot se ga je v tistem letu pridelalo oziroma proizvedlo. Ostala leta, to so 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2004 in 2007 pa smo imeli presežek vina. Stanje na našem trgu je nekako uravnoteženo. Poraba vina je nekako ustaljena oziroma naše pitne navade se ne spreminjajo. Na drugi strani pa proizvodnja vina niha, predvsem je odvisna od vremenskih vplivov. V Sloveniji glede na zgornji graf ni problema previsoke proizvodnje in strukturnih viškov vina (glej PRILOGO 3).

1.3 ZUNANJA TRGOVINA

Slika 5: Izvoz in uvoz vina ter neto izvoz vina v Sloveniji

Vir: KIS, Ocena stanja v kmetijstvu v letu 2007, pregled po trgih, 2008; Lastna obdelava podatkov

Izvoz vina je zelo nihal in sicer je najprej nekoliko naraščal vse tja do leta 1999, nato pa začel padati in se nekako ustalil pri 5000 l vina. (glej PRILOGO 4).

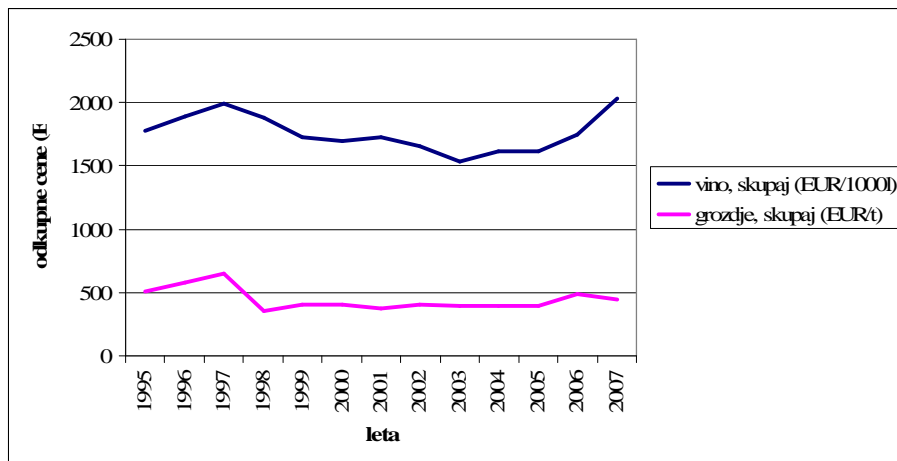
Uvoz vina je v letu 1996 približno 3x presegal izvoz, nato pa v letu 1998 močno padel. Od leta 2001 do leta 2005 se je zmanjšal za približno 50%. Najvišji je bil leta 2003 in še danes ostaja na podobni ravni. Če gledamo po vrstah vina, je bilo največ kakovostnega vina v teh letih uvoženega leta 2004 in najmanj leta 2005, kar pomeni, da smo imeli leta 2005 že precej lastnih zalog kakovostnega vina in ga nismo rabili več uvažati (glej PRILOGO 4).

Če gledamo trgovinsko bilanco oziroma neto izvoz ugotovimo, da je od leta 1995 do leta 1997 bil negativen, nato v letu 1998 že pozitiven in se približno tak ohranil do leta 2005. V letih 2006 in 2007 pa imamo spet negativen neto izvoz, vendar tu uvoz le rahlo prerašča izvoz, zato tu ne vidim problema previsokega uvoza (glej PRILOGO 4).

1.4 CENE

Od cene, ki jo svetovni potrošnik plača za steklenico vina, gre 10% vinogradniku, 30% proizvajalcu, 37% distributerjem, ostalih 23% je namenjenih davkom (Slovenska klet- evropsko vinarsko podjetje, 2008).

Slika 6: Odkupne cene grozdja za predelavo in vina v Sloveniji

Vir: KIS, Ocena stanja v kmetijstvu v letu 2007, pregled po trgih, 2008; Lastna obdelava podatkov

Kot lahko vidimo, se odkupna cena grozdja giblje nekje okoli 0,5 EUR za liter vina. Najvišja cena je bila dosežena leta 1997, najnižja pa naslednje leto, v letu 1998. V letu 1999 ter vse tja do 2006 je cena rahlo naraščala, nato pa v letu 2007 rahlo padla (za točne podatke glej PRILOGO 5).

Odkupna cena vina je naraščala do leta 1997, nato padala do leta 2003, v letu 2007 pa dosegla svojo rekordno vrednost. Torej v splošnem lahko rečemo, da pri nas cena vina v zadnjih letih narašča, kar je ugoden pojav (za točne podatke glej PRILOGO 5).

Tabela 1: Odkupne cene v EUR za 1000 litrov vina v Sloveniji, razdeljeno po vrsti in barvi vina

	2006	2007	Indeks 2007/2006
vino	1749	2030,2	116,1
namizno in deželno	854,1	875	102,4
belo, namizno in deželno	773,6	803,1	103,8
rdeče, namizno in deželno	969,1	966,4	99,7
kakovostno in vrhunsko	1900,7	2193,5	115,4
belo, kakovostno in vrhunsko	1787,5	2089,4	116,9
rdeče, kakovostno in vrhunsko	2293,3	2526,5	110,2

Vir: KIS, Ocena stanja v kmetijstvu v letu 2007, pregled po trgih, 2008; Lastna obdelava podatkov

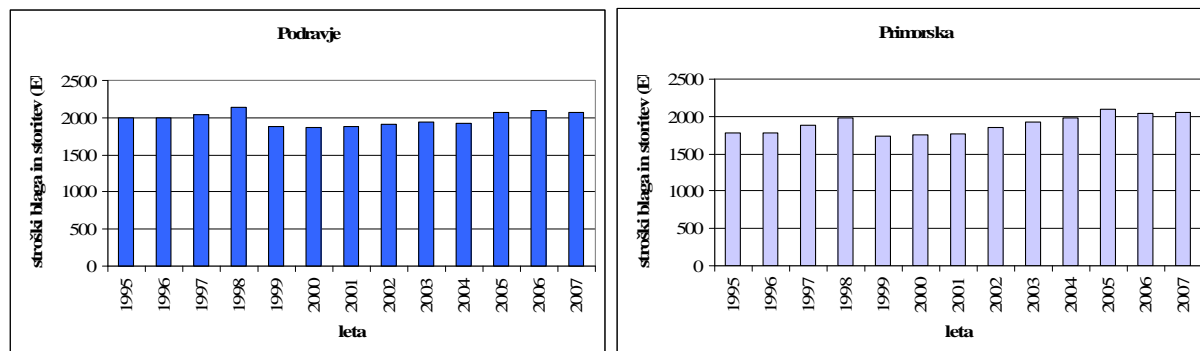
Odkupna cena vina je iz leta 2006 do leta 2007 narasla za 16,1 %. Če vino razdelimo na namizno in deželno ter kakovostno in vrhunsko ugotovimo, da je namizno in deželno naraslo za 2,4 %, kakovostno in vrhunsko pa za 15,4 %. Od namiznega in deželnega višjo ceno sicer dosega rdeče vino, toda medtem ko je cena belega tovrstnega vina narasla, je cena rdečega padla. Če gledamo

ceno kakovostnega in vrhunskega vina, vidimo, da ravno tako višjo ceno dosega rdeče tovrstno vino, medtem ko je tu pri obeh opaziti porast cene.

1. 5 GOSPODARSKI IN POSLOVNI REZULTATI

1. 5. 1 Modelne kalkulacije

Slika 7 in 8: Stroški blaga in storitev za grozdje v podravski in primorski regiji

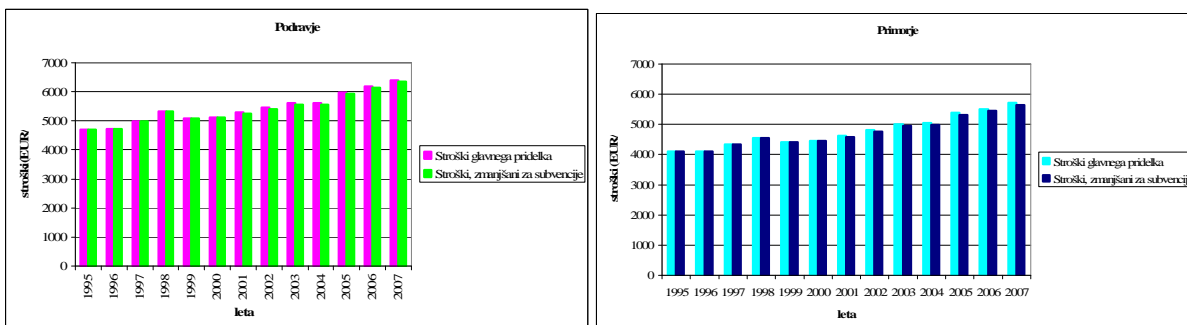

Vir: KIS, Modelne kalkulacije, Zbirnik na letni ravni- rastlinski pridelki, 2008; Lastna obdelava podatkov

V Podravju so stroški blaga in storitev za grozdje od leta 1995 do leta 1998 skokovito naraščali, predvsem zaradi povišanja stroškov zavarovanja in povišanja stroškov domačih strojnih storitev. V letu 1999 so ti stroški močno padli, ker so se stroški zavarovanja pocenili skoraj za polovico glede na leto 1998. Nato so bili stroški blaga in storitev do leta 2004 razmeroma konstantni, v letu 2005 pa opazimo ponovno povečanje stroškov in v takšni meri se ohranijo vse do leta 2007. Ta sprememba je poleg povišanja cene zavarovanja in cene stroškov strojnih storitev še posledica povišanja cene najetih storitev. Edina postavka stroškov blaga in storitev Podravske regije, ki je vsa leta ostala približno enako velika so stroški sredstev za varstvo ter stroški gnojil, ki pa so se v letu 2007 rahlo povišali (za bolj podrobne podatke glej PRILOGO 6).

V Primorski regiji opazimo povišanje stroškov blaga in storitev od leta 1995 do leta 1998, vendar leto 1998 ni leto najvišjih stroškov kot v Podravju, saj le ti po padcu leta 1999 nato naraščajo in leta 2005 dosežejo rekordno vrednost. V letih 2006 in 2007 se ohrani približno ista višina teh stroškov. Nasploh v Primorju ne zasledimo takih nihanj kot v Podravju. Po višini stroškov pa so bili ti stroški blaga in storitev v Primorju višji kot v Podravju (za bolj podrobne podatke glej PRILOGO 7).

Slika 9 in 10: Stroški glavnega pridelka in stroški glavnega pridelka zmanjšani za subvencije, Podravje in Primorje

Vir: KIS, Modelne kalkulacije, Zbirnik na letni ravni- rastlinski pridelki, 2008; Lastna obdelava podatkov

Stroški glavnega pridelka so v Podravju in Primorju od leta 1995 pa do leta 2007 naraščali. V Podravju so leta 1995 znašali 4702,75 EUR/ha, leta 2007 pa 6398,02 EUR/ha. V Primorju so leta 1995 znašali 4101,64 EUR/ha, leta 2007 pa narasli na 5716,30 EUR/ha. Če primerjamo lahko ugotovimo, da so bili te stroški nižji v Primorju (za bolj podrobne podatke glej PRILOGO 6 in 7).

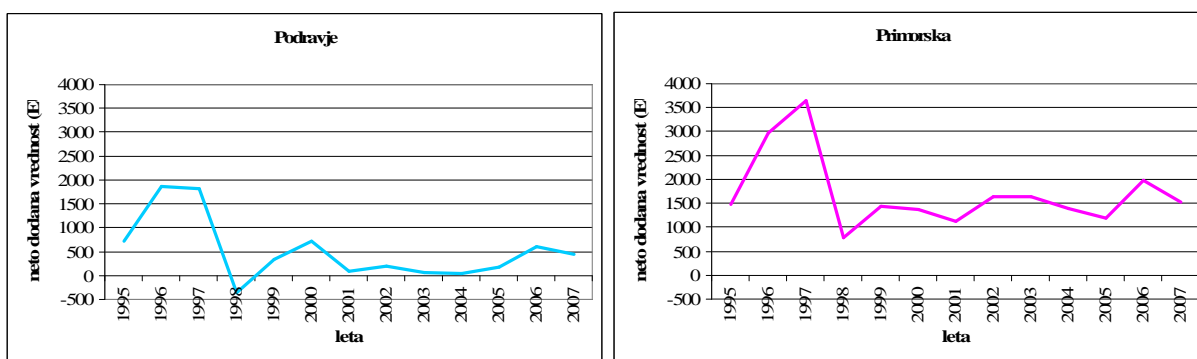
Tabela 2: Subvencije v podravski in primorski regiji

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
EUR/ha	0	0	0	0	0	0	50,58	49,85	53,49	54,71	55,44	54,73	56,29
EUR/ha	0	0	0	0	0	0	51,71	50,96	54,69	55,93	56,68	55,95	57,54

Vir: KIS, Modelne kalkulacije, Zbirnik na letni ravni- rastlinski pridelki, 2008; Lastna obdelava podatkov

Subvencije¹ v Podravju in Primorju so se začele v letu 2001 in sicer so se do danes ohranile na približno isti ravni, ki znaša okrog 50 EUR/ha zemlje. Na obeh področjih so približno enako visoke.

Slika 11 in 12: Neto dodana vrednost v podravski in primorski regiji

Vir: KIS, Modelne kalkulacije, Zbirnik na letni ravni- rastlinski pridelki, 2008; Lastna obdelava podatkov

¹ V glavnem gre za neposredna plačila za integrirano in ekološko pridelavo grozdja ter za podpore za obnovo vinogradov.

Dodana vrednost v Podravju je bila najvišja leta 1996, nato je leta 1998 dosegla negativno vrednost. Od takrat naprej je nihala in ostala pozitivna, leta 2007 pa znaša 448,92 EUR/ha. Na Primorskem je neto dodana vrednost najvišjo vrednost dosegla leta 1997, nato leta 1998 padla za 3000 EUR/ha, nato pa kot tudi v Podravju postopoma naraščala in leta 2007 znaša 1528,14, kar je približno trikratnik neto dodane vrednosti Podravja (za bolj podrobne podatke glej PRILOGO 8 in 9).

1. 5. 2 Proračunske podpore v preteklosti

Proračunske podpore za vinogradništvo najdemo v različnih oblikah:

- podpore za promocijo in prodajo vina (različnih oblik, pred pristopom so bile najpomembnejše izvozne podpore);
- podpore obnovam novih vinogradov;
- podpore za integrirano in organsko pridelavo grozdja v okviru kmetijsko okoljskih ukrepov politike razvoja podeželja;
- podpore investicijskim naložbam v opremo in zgradbe v okviru politike razvoja podeželja.

Posebej bi izpostavil programe obnove vinogradov. Po vstopu v EU je nacionalni program obnove vinogradov zamenjal program prestrukturiranja vinogradniških površin, pridelovalci pa lahko uveljavljajo tudi podporo za trajno opustitev vinogradov. Prestrukturiranje vinogradov v celoti financira EU. V letu 2007 je bilo v okviru tega ukrepa podprto prestrukturiranje 210 ha vinogradov.

Tabela 3: Izplačane podpore za prestrukturiranje vinogradov v 1000 EUR

	2006	2007	Indeks 2007/2006
Obnova in prestrukturiranje vinogradov	2401,4	2171,3	90,4
Obnova vinogradov (nacionalni ukrep)	63,4	23,4	36,9
Prestrukturiranje vinogradov (EU ukrep)	2337,2	2129,7	91,1
Podpora za trajno opustitev vinogradniške pridelave (EU ukrep)	0,8	18,2	2275,0

Vir: KIS, Ocena stanja v kmetijstvu v letu 2007, 2008; Lastna obdelava podatkov

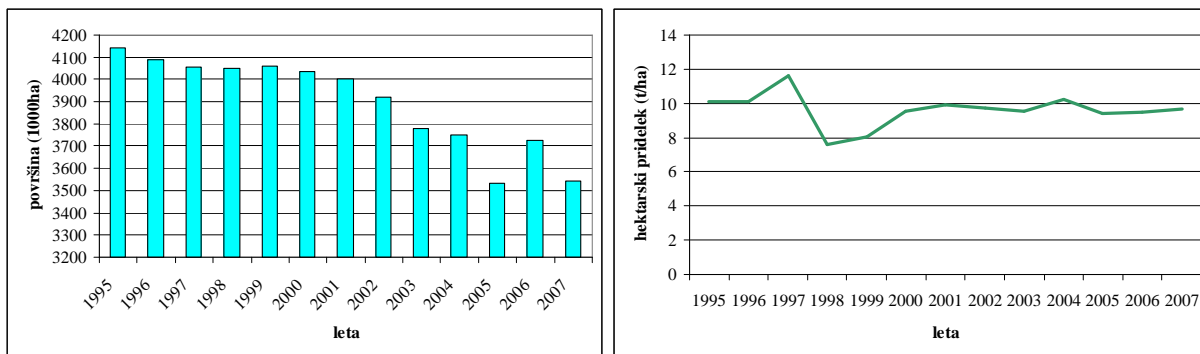
V glavnem so omenjene podpore v letu 2007 glede na prejšnje leto padle, razen podpora za trajno opustitev vinogradniške pridelave je močno narasla in sicer kar za 2275%.

2. OSNOVNE ZNAČILNOSTI TRGA VINA IN GROZDJA V EU

2.1 PRIDELAVA GROZDJA IN VINA

2.1.1 Površina vinogradov in hektarski pridelek grozdja

Slika 13 in 14: Površina vinogradov in povprečen hektarski pridelek grozdja v EU-27, 1995-2007

Vir:²EUROSTAT, Data, Fruits and Vegetables, 2008; Lastna obdelava podatkov

Skupna površina vinogradov v EU-27 se danes giblje nekje okoli 3,5 milijona hektarjev in se je od leta 1995 znižala že za dobrega 0,5 milijona hektarjev vinorodnih površin. Države pridelovalke, ki imajo največ površin so bile v letu 2007 Španija z 1,1755 milijonov hektarjev, nato Francija z 0,8821 milijonov hektarjev v letu 2007 in kot tretja največja Italija z 0,7822 milijona hektarjev v letu 2007. Slovenija je glede vinorodne površine v tem pogledu zanemarljiva (za bolj podrobne podatke glej PRILOGO 10).

Tabela 4: Povprečen hektarski pridelek (t/ha)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Hektarski pridelek	10,1	10,1	11,6	7,6	8,0	9,5	9,9	9,7	9,5	10,2	9,4	9,5	9,6

Vir:³EUROSTAT, Data, Fruits and Vegetables, 2008; Lastna obdelava podatkov

Povprečen hektarski pridelek grozdja je od leta 1995 do leta 1997 rasel, nato je leta 1998 padel. Nato je leta 2000 dosegel mejo 10 ton na hektar vinorodne površine in se drži v tej meji še tudi danes. Leta 2007 je imel vrednost 9,6 ton na hektar vinorodne površine.

² Za manjkajoča leta sem vzel povprečne vrednosti posameznih držav. Agregatni podatki so rezultat lastnega seštevanja podatkov držav pridelovalk vina. Za Dansko, Irsko, Latvijo, Litvo, Finsko in Švedsko ni podatkov.

³ Za manjkajoča leta sem vzel povprečne vrednosti posameznih držav. Agregatni podatki so rezultat lastnega seštevanja podatkov držav pridelovalk vina. Za Dansko, Irsko, Latvijo, Litvo, Finsko in Švedsko ni podatkov.

Tabela 5: Površina in hektarski pridelek v EU-27, 2007

	Površina vinogradov v 1000 ha	Hektarski pridelek v t/ha	Delež površine v celotnem deležu EU-27
Belgija	0	637,6	0
Bolgarija	120,3	31,3	3,4
Češka	13,2	47,5	0,4
Nemčija	100,9	127,7	2,8
Grčija	126,6	94,2	3,6
Španija	1175,5	47,3	33,2
Francija	882,1	81	24,9
Italija	782,2	99,2	22,1
Madžarska	83,7	64,5	2,4
Nizozemska	0,1	85,8	0
Avstrija	43,9	77,4	1,2
Polska	0,4	37,6	0
Portugalska	0,3	43	0
Romunija	187,6	46,5	5,3
Slovenija	16,1	76,2	0,5
Slovaška	11,5	42,7	0,3
Velika Britanija	0	0	0

Vir: ⁴EUROSTAT, Data, Fruits and Vegetables, 2008; Lastna obdelava podatkov

Najboljši hektarski pridelek v letu 2007 imajo po vrste države Belgija (katera ima manj kot 1000 hektarjev vinorodnih površin) z 63,76 tone na hektar; Nemčija z 12,77 tone na hektar in Italija z 99,2 tone na hektar. Slovenija je imela leta 2007 vrednost 7,62 tone na hektar (za bolj podrobne podatke glej PRILOGO 11).

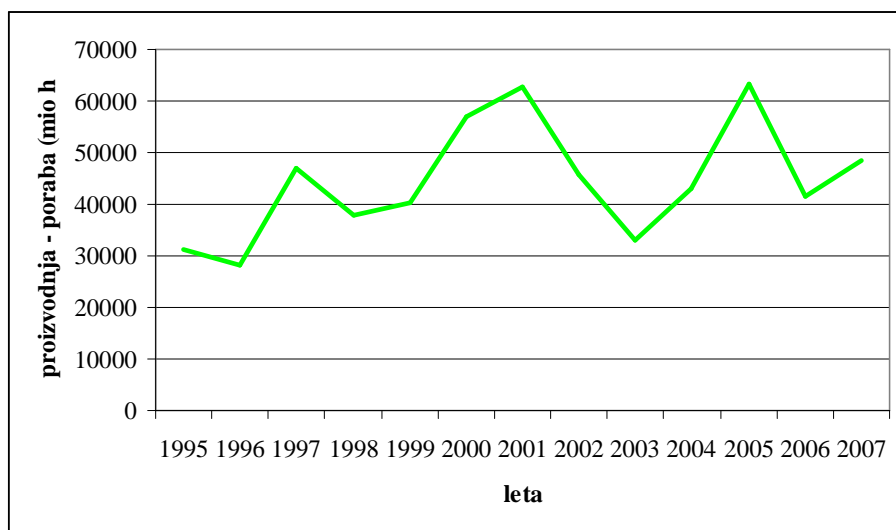
2. 2 PROIZVODNJA IN PORABA VINA

Država članica, ki je proizvedla v letu 2007 največ vina je bila Francija z 53025 milijoni hektolitrov vina, nato je sledila Italija z 49631 milijoni hektolitrov in kot tretja je bila Španija z 43676 milijoni hektolitrov vina. Največje članice porabnice vina pa so bile Francija, Italija, Nemčija, Španija ter Velika Britanija, vse z porabo večjo kot 10000 milijonov hektolitrov vina (za bolj podrobne podatke glej PRILOGO 12).

⁴ Za manjkajoča leta sem vzel povprečne vrednosti posameznih držav. Agregatni podatki so rezultat lastnega seštevanja podatkov držav pridelovalk vina. Za Dansko, Irsko, Latvijo, Litvo, Finsko in Švedsko ni podatkov.

Leta 2007 je proizvodnja EU-27 znašala 182,346 milijona hektolitrov vina, poraba pa 133,765 milijona hektolitrov, kar je pomenilo neto strukturni presežek 48,581 milijona hektolitrov vina. (glej PRILOGO 13).

Slika 15: Razlika med proizvodnjo in porabo v EU-27

Vir: ⁵EUROSTAT, Wine balance sheet (crop year), 2008; Lastna obdelava podatkov

Neto proizvodnja vina niha med 30000 in 50000 milijoni hektolitrov. Od leta 1995 do leta 2007 imamo presežek proizvodnje vina nad porabo vina. Visoka proizvodnja EU držav nadalje vodi v kopičenje presežkov vina (za bolj podrobne podatke glej PRILOGO 13).

Težave s presežki EU-27 rešuje z različnimi ukrepi kmetijske politike, primer je umik določene pridelave z konzumnega trga preko različnih oblik destilacije.

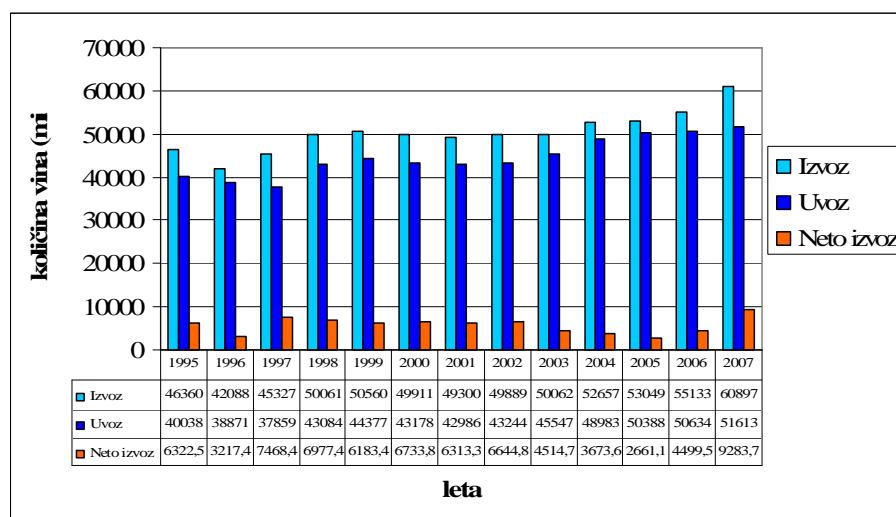
2. 3 ZUNANJA TRGOVINA

Države članice, ki so v letu 2007 največ vina izvozile so bile države, ki ga tudi največ letno proizvedejo. To so Italija z 19237 milijoni hektolitrov izvoza, Francija z 15350 milijoni hektolitrov izvoza ter Španija z 14545 milijoni hektolitrov izvoza (za bolj podrobne podatke glej PRILOGO 14).

Države članice, ki so v letu 2007 največ vina uvozile, so bile predvsem države, ki imajo večjo letno porabo kot proizvodnjo. Tako prednjačita Nemčija ter Velika Britanija, za njima pa se nato z precej manjšim uvozom nahajajo še Francija, Nizozemska ter Belgija (za bolj podrobne podatke glej PRILOGO 15).

⁵ Za manjkajoča leta sem vzel povprečne vrednosti posameznih držav.

Slika 16: Neto izvoz vina iz EU-27 v države tretjega sveta in obratno (mio hl)

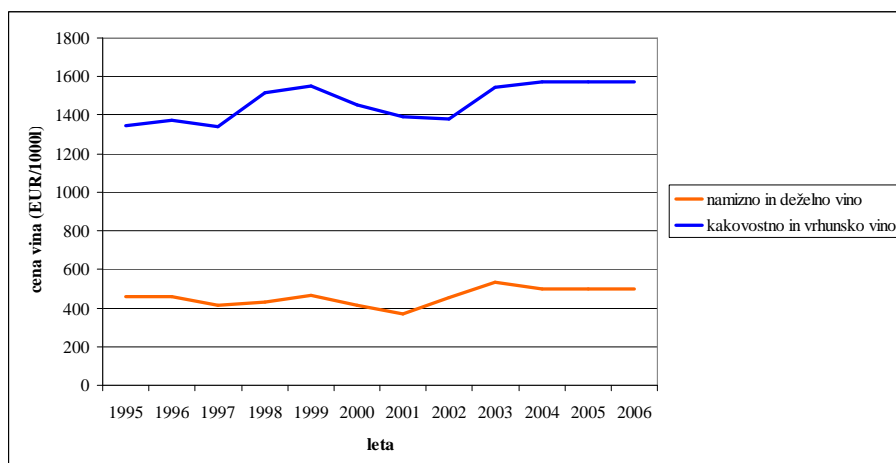

Vir: ⁶EUROSTAT, Wine balance sheet (crop year), 2008; Lastna obdelava podatkov

Neto izvoz je od leta 1995 do leta 2007 pozitiven in znaša okoli 6000 milijonov hektolitrov. Izvoz je v vseh letih večji od uvoza. Od leta 1995 do leta 2004 se je razlika med izvozom in uvozom zmanjševala, uvoz je rasel hitreje kot izvoz, vendar ga ni presegel. V zadnjih dveh letih, to sta leti 2006 in 2007 pa opazimo, da se je izvoz bolj povečal kot uvoz, torej je izvoz rasel hitreje kot uvoz. Iz tega sledi, da ne moremo reči, da uvoz raste hitreje kot izvoz, saj ta trditev ne velja za zadnji dve leti (za bolj podrobne podatke glej PRILOGO 16).

2. 4 CENE

Slika 17: Cena vina v Franciji(reprezentativni predstavnik EU)

Vir: ⁷AGMEMOD baza podatkov, 2008; Lastna obdelava podatkov

⁶ Za manjkajoča leta sem vzela povprečne vrednosti posameznih držav. Agregatni podatki so rezultat lastnega seštevanja podatkov držav pridelovalk vina.

Cena namiznega in deželnega vina v Franciji je glede na leto 1995 v letu 1996 narasla in nato v letu 1997 padla. Nato je cena naraščala do leta 1999, nato padala do leta 2001, ponovno rasla do leta 2003 in v letu 2004 ponovno rahlo padla. Nato se je ohranila na približno isti ravni do leta 2006 in sicer je znašala slabih 0,5 EUR za liter namiznega in deželnega vina. Najvišja cena namiznega in deželnega vina je bila dosežena v letu 2003, približno 0,53 EUR za liter namiznega in deželnega vina, najnižja pa v letu 2001 in sicer 0,37 EUR za liter namiznega in deželnega vina (za bolj podrobne podatke glej PRILOGO 17).

Cena kakovostnega in vrhunskega vina v Franciji se je gibala podobno kot cena namiznega in deželnega vina, vendar z večjimi nihanji. Glede na leto 1995 je v letu 1996 rahlo narasla ter nato v letu 1997 padla. Nato je do leta 1999 močno narasla, toda do leta 2002 ponovno močno padla. V letu 2004 je nato dosegla svojo najvišjo vrednost, to je slabih 1,6 EUR za liter kakovostnega in vrhunskega vina. Cena se je ohranila na isti ravni do leta 2006 (za bolj podrobne podatke glej PRILOGO 17).

EU-27 se je v preteklosti srečevala z problemom padanja cene vina. To je povzročalo krizo za vinarje, saj so ob istih stroških proizvodnje svoje vino lahko prodali le po nižjih cenah. Kar se tiče cene vina v EU-27 danes, pa se ta ohranja na približno isti ravni. To sicer ni tako dobro kot v Sloveniji, ko cena narašča, toda vseeno precej boljše, kot da ta pada (za bolj podrobne podatke glej PRILOGO 5 in 17).

⁷ Projekt AGMEMOD je namenjen modeliranju kmetijskih trgov. Kar se tiče cen EU, so navedene francoske cene vina, ki se v AGMEMOD modelih predpostavljajo kot reprezentativne evropske cene vina.

3. TRŽNA UREDITEV ZA VINO

Skupna kmetijska politika je bila vzpostavljena pred 50 leti, kmalu za tem, ko je bilo za ustanovitelji EU desetletje pomanjkanja hrane, in so začeli subvencionirati proizvodnjo osnovnih živil, da bi zagotovili samozadostnost in varnost preskrbe s hrano. Cilji SKP, ki so bili zastavljeni v Rimski pogodbi, so bili v večji meri že doseženi. Zagotovljen je bil primeren življenjski standard za kmetijsko skupnost, trgi kmetijskih izdelkov so se ustalili, potrošniki lahko kupujejo proizvode po zmernih cenah in prišlo je do posodobitve struktur. Tudi druga načela, ki so bila sprejeta tekom časa, so se dobro obnesla, saj se danes za potrošnike ni bojazni, da bi primanjkovalo zalog, cene kmetijskih proizvodov pa so stabilne, saj so zaščitene pred nihanjem na svetovnih trgih.

Hkrati je SKP postala žrtev lastnega uspeha. Skupaj z modernizacijo načinov kmetovanja, ki je privedla do večje konkurenčnosti kmetijstva v Evropi, je prebivalstvo začelo zapuščati podeželje. Delež delovne sile v EU, ki ga je do tedaj pokrivala kmetijska skupnost, se je tako zmanjšal z 20% na manj kot 5%. Proizvodnja je naraščala veliko hitreje od potrošnje in proračun EU je bil prisiljen prevzeti breme prodaje odvečnih količin. Poleg tega je bila proizvodnja subvencionirana in je zavzela precejšen delež letnega proračuna EU.

3.1 REFORMA IZ LETA 1999

Ureditev, ki se je do nedavnega uporabljala za vinski sektor, je določala Uredba Sveta (ES) št. 1493/1999 z dne 17. maja 1999 o skupni ureditvi trga za vino in njeni izvedbeni predpisi.

Zanjo je bilo značilno, da je poraba vina v tem času v Skupnosti nenehno upadala in da je količina izvoženega vina iz Skupnosti od leta 1996 naraščala mnogo počasneje kot sam uvoz. Zaradi tega se je porušilo ravnotežje med ponudbo in povpraševanjem, s tem pa se je ustvaril pritisk na cene in prihodke pridelovalcev.

Instrumenti, ki so bili takrat vključeni v Uredbo (ES) št. 1493/1999 se niso izkazali za dovolj učinkovite pri usmerjanju vinskega sektorja h konkurenčnemu in trajnostnemu razvoju. Ukrepi tržnega mehanizma so se pogosto izkazali kot stroškovno povprečno učinkoviti, saj so spodbujali strukturne presežke in niso zahtevali izboljšav ustreznih konkurenčnih struktur. Poleg tega so nekateri ureditveni ukrepi neupravičeno omejevali dejavnost konkurenčnih pridelovalcev. Problem je bil torej, da takratni pravni okvir ni omogočal trajnostnega doseganja ciljev ter zlasti ni omogočal stabilizacije trga za vino in zagotovitve primerne življenjskega standarda za zadevno kmetijsko skupnost (Uredba Sveta (ES) št. 479/2008).

V luči pridobljenih izkušenj je bila zato EU smatrala za primerno, da se temeljito spremeni ureditev Skupnosti, ki se uporablja za vinski sektor, in sicer za doseganje naslednjih ciljev (Uredba Sveta (ES) št. 479/2008):

- povečati konkurenčnost vinarjev Skupnosti;
- okrepiti sloves kakovostnega vina iz Skupnosti kot najboljšega na svetu;
- ponovno pridobiti stare trge in prodreti na nove v Skupnosti in drugod po svetu;
- oblikovati ureditev za vino, ki deluje po jasnih, preprostih in učinkovitih pravilih, s katerimi se uravnovežita ponudba in povpraševanje;
- oblikovati ureditev za vino, ki ohranja najboljše tradicije vinarstva Skupnosti;
- utrditi družbene strukture na številnih podeželskih območjih in
- zagotoviti, da vsa pridelava spoštuje okolje.

Zato je primerno izvesti novo reformo. To pomeni razveljaviti Uredbo (ES) št. 1493/1999 in jo nadomestiti z novo uredbo Sveta (ES) št. 479/2008 z dne 29. aprila 2008.

3. 2 ZADNJA REFORMA IZ LETA 2008

Trenutno je v veljavi reforma zapisana z uredbo iz dne 29. april 2008, ki je v veljavo stopila z 1. avgustom letošnjega leta. Vsaka država članica bo imela svoj podporni program, v katerem bodo izbrani podporni ukrepi. Prav te podporni ukrepi naj bi okrepili konkurenčne strukture. Medtem ko naj bi te ukrepe financirala in določila Skupnost, je potrebno državam članicam omogočiti, da same izberejo (izmed večih danih) primerne ukrepe, ki bodo ustrezali potrebam njihovih regionalnih organov, po potrebi ob upoštevanju njihovih posebnosti, in jih vključili v nacionalne podporne programe. Države članice so odgovorne za izvajanje teh programov.

Vsaka EU članica, ki proizvaja vino, bo torej dobila denar v obliki nacionalnih ovojnic. Te se bodo financirale iz sedanjih sredstev za kmetijski razvoj, tako da bodo tem ukrepom namenili 100 milijonov evrov manj (Uredba Sveta (ES) št. 479/2008).

Nove države članice so dobile bitko glede osnove izračuna vrednosti posameznih nacionalnih ovojnic. Vsota bo bazirana na 50 % deležu vzetem iz zgodovinskih podatkov o proizvodnji in 50 % deležu vzetem iz trenutno aktivnih vinorodnih področij. Komisija je pred tem hotela vzeti 100 % zgodovinsko osnovo, nove države članice pa so poudarile, da morajo vzeti v obzir nedavno rast njihovega vinskega sektorja, kajti v zadnjih letih so dosegli visoke rasti. Finančni ključ za te deleže bo torej vezan na pretekli delež v proračunu za vino kot glavno merilo, vezan bo še na površino, zasajeno z vinsko trto ter vezan bo dodatno na preteklo pridelavo (Uredba Sveta (ES) št. 479/2008).

Tabela 6: Proračunska sredstva za podporne programe (1000 EUR)

	2009	2010	2011	2012	2013	Od 2014 naprej
Bolgarija	15608	21234	22022	27077	26742	26762
Češka	2979	4076	4217	5217	5151	5155
Nemčija	22891	30963	32190	39341	38867	38895
Grčija	14286	19167	19840	24237	23945	23963
Španija	213820	284219	279038	358000	352774	353081
Francija	171909	226814	224055	284299	280311	280545
Italija⁸	238223	298263	294135	341174	336736	336997
Ciper	2749	3704	3801	4689	4643	4646
Litva	30	37	45	45	45	45
Luxembourg	344	467	485	595	587	588
Madžarska	16816	23014	23809	29455	29081	29103
Malta	232	318	329	407	401	402
Avstrija	8038	10888	11313	13846	13678	13688
Portugalska	37802	51627	53457	65989	65160	65208
Romunija	42100	42100	42100	42100	42100	42100
Slovenija	3522	4820	4987	6169	6091	6095
Slovaška	2938	4022	4160	5147	5082	5085
Velika Britanija	160	221	227	284	280	280

Vir: Uredba (ES) št. 479/2008; Lastna obdelava podatkov

Vsaka država članica pridelovalka je morala predložiti Komisiji osnutek podpornega programa, ki vsebuje ukrepe v skladu z pravili do 30. junija 2008. Podporni ukrepi v podpornih programih se pripravijo za geografsko raven, za katero zadevna članica meni, da je najustreznejša. Preden se podporni program predloži Komisiji, o njem potekajo posvetovanja s pristojnimi organi in organizacijami na ustrezni teritorialni ravni. Vsaka država članica predloži en sam osnutek podpornega programa, ki lahko upošteva regionalne posebnosti. Podporni programi se začnejo uporabljati tri mesece po njihovi predložitvi Komisiji. Določena je tudi vsebina podpornih programov (Uredba Sveta (ES) št. 479/2008).

Ta mora biti sestavljen iz (Uredba Sveta (ES) št. 479/2008):

- podrobnega opisa predlaganih ukrepov in njihovih količinsko opredeljenih ciljev;
- izida opravljenih posvetovanj;
- ocene, ki prikazuje pričakovani tehnični, gospodarski, okoljski in družbeni učinek; - časovnega razporeda za izvajanje ukrepov;
- splošne finančne preglednice, ki prikazuje namenjena sredstva in predvideno okvirno razdelitev sredstev med ukrepe v skladu z zgornjimi mejami;

⁸ Nacionalne zgornje meje za Italijo za leta 2008, 2009 in 2010 se zmanjšajo za 20 milijonov EUR. Ti zneski so bili vključeni v proračunska sredstva Italije v letih 2009, 2010 in 2011, kakor je določeno s to preglednico.

- meril in količinskih kazalnikov, ki se uporabljajo za spremljanje in ocenjevanje, in ukrepov, potrebnih za zagotovitev, da se podporni programi izvajajo ustrezno in učinkovito;
- imenovanje pristojnih organov in teles, odgovornih za izvajanje podpornega programa

Podporni ukrepi, ki so na voljo so (Uredba Sveta (ES) št. 479/2008):

- podpora iz sheme enotnih plačil;
- promocija na trge tretjih držav;
- prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov;
- zelena trgatev;
- vzajemni skladi;
- zavarovanje letine;
- naložbe ter
- destilacija stranskih proizvodov

Poleg teh osmih ukrepov, ki so sedaj na voljo, predlaga Uredba še ohranitev nekaterih starih tradicionalnih ukrepov v predhodnem obdobju, in sicer zato, da se ublaži sicer nenadna prekinitev normalnih tržnih ukrepov, ki so bili doslej financirani s sredstvi Skupnosti (Uredba Sveta (ES) št. 479/2008).

Zadevni ukrepi so:

- podpora za destilacijo pitnega alkohola;
- podpora za krizno destilacijo ter
- podpora za uporabo zgoščenega grozdnega mošta.

Shema enotnih plačil

Kar zadeva podporo iz sheme enotnih plačil, bi morali vinogradniki v Bolgariji, na Cipru, Češkem, v Estoniji, v Latviji, Litvi, na Madžarskem, Malti, Poljskem, v Romuniji, Sloveniji in na Slovaškem uživati ugodnosti vključitve vinskega sektorja v shemo enotnih plačil pod enakimi pogoji, kot so dne 30. aprila 2004 veljali za vinogradnike iz Skupnosti. Zato za vinski sektor v shemi enotnih plačil ne bi smela veljati uporaba razporeda povečanj iz Uredbe (ES) št. 1782/2003.

Države članice lahko podprejo vinogradnike, tako da jim dodelijo pravice do tovrstnega plačila. Ko začne taka podpora veljati, ostane shema enotnih plačil v podpornem programu in denar, ki je namenjen za ta ukrep se ne sme dati kasneje na razpolago za druge ukrepe. Kar se tiče denarja se torej celotna dana sredstva zmanjšajo za denar, ki ga terja ta ukrep.

Promocija na trge tretjih držav

Promocija na trge tretjih držav zajema:

- odnose z javnostmi, promocijske ali reklamne ukrepe, zlasti z poudarkom na prednostih proizvodov Skupnosti, predvsem glede kakovosti, varnosti hrane ali prijaznosti okolju;
- udeležbo na prireditvah, sejnih ali razstavah mednarodnega pomena;
- kampanje informiranja, zlasti o sistemih Skupnosti, ki zajemajo zaščitene označbe porekla, geografske označbe in ekološko pridelavo;
- študije novih trgov, potrebne za razširitev možnosti prodaje;
- študije za ocenjevanje rezultatov ukrepov promocije in informiranja.

Prispevek Skupnosti za promocijske dejavnosti ne presega 50 % upravičenih izdatkov, torej se bodo morale članice, če se odločijo za ta ukrep, 50 % financirati same.

Prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov

Namen ukrepov v zvezi z prestrukturiranjem in preusmeritvijo vinogradov je povečati konkurenčnost pridelovalcev vina. Ta ukrep pa se podpre le, če države članice predložijo preglednico vsega obsega vinogradniških površin.

Ta ukrep zajema eno ali več naslednjih dejavnosti:

- zamenjavo sort, vključno s precepljanjem;
- spremembo lokacije vinogradov;
- izboljšave tehnologije upravljanja in obdelovanja vinogradov.

Običajna obnova vinogradov, ki se jim je iztekla naravna življenjska doba, ne dobi podpore.

Podpora za prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov se sme dodeliti le v naslednjih oblikah:

- nadomestila pridelovalcem za izgubo dohodka zaradi izvajanja ukrepa;
- prispevek k stroškom prestrukturiranja in preusmeritve.

Prispevek Skupnosti k dejanskim stroškom prestrukturiranja in preusmeritve vinogradov ne presega 50 % teh stroškov. V regijah, opredeljenih kot konvergenčne regije, pa prispevek Skupnosti lahko znaša do 75 %.

Zelena trgatev

Zelena trgatev pomeni popolno uničenje ali odstranitev grozdov v nezrelem stanju in s tem zmanjšanje pridelka na zadevni površini na nič. Podpora za zeleno trgatev prispeva k ponovnemu uravnoveženju ponudbe in povpraševanja na trgu za vino v Skupnosti, da bi se

preprečile tržne krize. Podpora za zeleno trgatve se lahko dodeli kot nadomestilo v obliki pavšalnega plačila na hektar, ki ga določi zadevna država članica.

Plačilo ne presega 50 % vsote neposrednih stroškov zaradi uničenja ali odstranitve grozdov in izgube dohodka v zvezi z uničenjem ali odstranitvijo grozdov. Zadevne države članice vzpostavijo sistem po objektivnih merilih, da zagotovijo, da z ukrepom zelene trgatve posamezni pridelovalci vina ne prejmejo nadomestila, ki bi preseglo zgornje meje.

Vzajemni skladi

Podpora za ustanovitev vzajemnih skladov pomaga tistim pridelovalcem, ki se želijo zavarovati pred tržnimi nihanji. Dodeli se lahko v obliki začasne in regresivne pomoči za kritje upravnih stroškov skladov.

Podpora za zavarovanje letine prispeva k varovanju prihodkov pridelovalcev, kadar jih ogrožajo naravne nesreče, neugodni vremenski dogodki, bolezni ali napadi škodljivih organizmov. Dodeli se v obliki prispevka Skupnosti, ki ne sme presegati 80 % stroškov zavarovalnih premij, ki jih vplačujejo pridelovalci za zavarovanje pred izgubami, nastalimi zaradi neugodnih vremenskih dogodkov, ki jih lahko izenačimo z navavnimi nesrečami. Druga omejitev je, da ne sme presegati 50 % stroškov zavarovalnih premij, ki jih vplačajo pridelovalci za zavarovanje pred bodisi izgubami, ki so zgoraj navedene bodisi drugimi izgubami zaradi neugodnih vremenskih dogodkov. Niti pred izgubami, ki jih povzročijo živali, rastlinske bolezni ali napadi škodljivih organizmov.

Zavarovanje letine

Podpora za zavarovanje letine se lahko dodeli le, če ustrezne zavarovalnine ne znašajo več kot 100 % nadomestila za izubo dohodka pridelovalca ob upoštevanju vseh nadomestil, ki jih je pridelovalec pridobil iz drugih shem podpor v zvezi z zavarovanim tveganjem.

Podpora za zavarovanje letine ne sme povzročiti izkrivljanja konkurence za zavarovalnih trgov.

Naložbe

Podpora se lahko odobri za materialne ali nematerialne naložbe v predelovalne obrate, vinarsko infrastrukturo in trženje vina, ki izboljšujejo splošno uspešnost podjetja in se nanašajo na enega ali več naslednjih dejavnikov kot so proizvodnja ali trženje proizvodov ali razvoj novih proizvodov, postopkov in tehnologij v zvezi s proizvodi.

Podpora najvišje stopnje je omejena na mikro, majhna in srednja podjetja. Omejitev glede velikosti se ne uporablja za najvišjo stopnjo za območje Azorov, Madeire, Kanarskih otokov in manjših Egejskih otokov ter čezmorskih departmajev. V primeru podjetij, ki imajo manj kot 750 zaposlenih ali imajo prihodek, manjši od 200 milijonov EUR, je intenzivnost pomoči razpolovljena.

Podpora se ne dodeli podjetjem v težavah, v smislu smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah.

V zvezi z upravičenimi naložbenimi stroški se za prispevek Skupnosti uporabljajo naslednje najvišje stopnje pomoči:

- 50 % v regijah, opredeljenih kot konvergenčne regije;
- 40 % v regijah, ki niso konvergenčne regije;
- 75 % v najbolj oddaljenih regijah
- 65 % za manjše Egejske otoke.

Destilacija stranskih proizvodov

Podpora se lahko odobri za prostovoljno ali obvezno destilacijo stranskih proizvodov pridelave vina, ki je bila opravljena v skladu s pogoji. Višina pomoči se določi na vol. % in na hektoliter proizvedenega alkohola. Za volumenski delež alkohola v stranskih proizvodih, namenjenih za destilacijo, ki presega 10 % v razmerju do volumenskega deleža alkohola v proizvedenem vinu, se pomoč ne izplača. Najvišje stopnje pomoči temeljijo na stroških zbiranja in predelave. Alkohol, ki nastane pri podprti destilaciji, se uporabi izključno v industrijske namene ali za pridobivanje energije, tako da se prepreči izkrivljanje konkurence.

Destilacija pitnega alkohola

Proizvajalcem se lahko za vino, destilirano v pitni alkohol, do 31. julija 2012 odobri podpora v obliki pomoči na hektar. Pred odobritvijo podpore se predložijo ustrezne pogodbe o destilaciji vina in ustrezna dokazila za dostavo vina v destilarno.

Krizna destilacija

Francoski minister Barnier je dosegel svoje tudi na področju krizne destilacije. To pomeni, da bodo države članice dobile denar za pretvarjanje presežkov vina v industrijski etanol. Članicam bo dovoljeno, da uporabljajo ta tržni podporni ukrep še nadaljna štiri leta in pred tem jim ne bo potrebno pridobiti dovoljenja Komisije. Toda Komisija bo morala odobriti njihove programe krizne destilacije. Poleg tega bodo članice morale v naslednjih štirih letih zmanjševati vsoto denarja, ki ga porabljajo za ta namen (Agra Europe Weekly: Ministers strike deal on wine reform, 2007).

Do 31. julija 2012 se lahko odobri podpora za prostovoljno ali obvezno destilacijo presežka vina, o kateri odločajo države članice v utemeljenih kriznih primerih, da bi se zmanjšal ali odpravil presežek ter bi se istočasno zagotovila neprekinjena oskrba od ene trgatve do druge. Najvišje stopnje pomoči se določijo v skladu s postopkom. Alkohol, ki nastane pri podprti destilaciji, se uporabi izključno v industrijske namene ali za pridobivanje energije, take da se prepreči izkrivljanje konkurence.

Delež proračunskih sredstev, namenjenih ukrepu krizne destilacije, ne presega naslednjih odstotnih deležev, kakor so bili izračunani na podlagi skupno razpoložljivih sredstev za državo članico v ustreznem proračunskem letu:

- 20 % v letu 2009;
- 15 % v letu 2010;
- 10 % v letu 2011;
- 5 % v letu 2012.

Države članice lahko povečajo sredstva, razpoložljiva za ukrep krizne destilacije, in tako presežejo letne zgornje meje, tako da prispevajo nacionalna sredstva v skladu z najvišjimi stopnjami (izraženimi v odstotnem deležu vsakokratne letne zgornje meje):

- 5 % v vinskem letu 2010;
- 10 % v vinskem letu 2011;
- 15 % v vinskem letu 2012.

Države članice Komisijo po potrebi uradno obvestijo o dodatnih nacionalnih sredstvih, komisija pa prenos odobri, preden se ta sredstva dajo na razpolago.

Uporaba zgoščenega grozdnega mošta

Podpora vinogradnikom, ki v skladu s pogoji uporabljajo zgoščeni grozdni mošt, vključno s prečiščenim zgoščenim grozdnim moštom, da bi povečali naravni volumenski delež alkohola proizvodov, se lahko odobri do 31. julija 2012. Višina pomoči se določi na vol. % potencialnega deleža alkohola in na hektoliter mošta, uporabljenega za obogatitev. Najvišja stopnja pomoči za ta ukrep v različnih vinorodnih conah se določi v skladu s postopkom.

Praksa dodajanja sladkorja vinu za višjo alkoholno vrednost se bo nadaljevala. To je predvsem praksa severnih držav. Komisija je sicer želela, da se to označi na embalaži, vendar se je vdala pritiskom Nemčije in Avstrije in njunega lobiranja. Tako jim po novem ni potrebno, da na embalaži označijo, če so dodali sladkor svojemu vinu.

Na drugi strani pa bodo južne države dobivale subvencije za uporabo zgoščenega grozdnega mošta za obogatitev vina še naslednja štiri leta.

Vse obogatitve vina, torej dodajanje sladkorja v severnejših in obogatitev z grozdnim moštom v južnejših državah pa bodo v prihodnosti bolj omejene. Lep zgled nam kaže tabela.

Tabela 7: Dovoljene stopnje obogatitve z sladkorjem

Geografska regija	Sedanja dovoljena stopnja obogatitve	Nova dovoljena stopnja obogatitve 2009/10
severna cona	3.5%	3%
srednja cona	2.5%	2%
južna cona	2%	1.5%

Vir: *Ministers strike deal on wine reform, 2007; Lastna obdelava podatkov*

Države članice bodo lahko Komisijo zaprosile za povišanje stopnje obogatitve zaradi izjemnih podnebnih razlogov.

3. 2. 1 Dodatni ukrepi nove reforme, ki se ne financirajo iz nacionalnih ovojnic

Razvoj podeželja

Poleg omenjenih podpornih ukrepov iz nacionalnih ovojnic, bo nekaj sredstev prenesenih še na ukrep razvoja podeželja in namenjeno izključno vinorodnim regijam. Ukrep bo lahko namenjen pomoči mladim kmetom za začetek kmetovanja, izboljšanju trženja, poklicnemu usposabljanju, organizacijam proizvajalcev, kritju dodatnih stroškov in izgubljenih dohodkov pri vzdrževanju kulture krajine ter predčasemu upokojevanju (Uredba Sveta (ES) št. 479/2008).

Pravice do zasaditve

Te pravice bodo ukinjene do leta 2015 z možnostjo, da se na nacionalni ravni nadaljujejo do leta 2018 (Uredba Sveta (ES) št. 479/2008).

Izkrčitev

Predviden je triletni prostovoljni program krčenja nasadov v skupnem obsegu 175000 hektarjev s padajočo premijo v treh letih. Država članica bo lahko izkrčitev zaustavila, če bi površina predstavljala več kot 8% skupne površine vinogradov navedene države ali 10% skupne površine regije. Komisija bo lahko zaustavila izkrčitev, če bi površina dosegla 15% skupne površine vinogradov države članice. Države članice bodo lahko iz izkrčitve izvzele tudi gorska območja in strma pobočja ter območja, kjer za to obstajajo okoljevarstveni razlogi (Uredba Sveta (ES) št. 479/2008).

Boljša pravila označevanja

Pojem kakovostnih vin EU bo temeljil na vinih z zaščiteno geografsko označbo in vinih z zaščiteno označbo porekla. Dobro uveljavljene nacionalne politike kakovosti bodo zaščitene. Označevanje bo preprostejše in bo na primer omogočilo, da se pri vinu EU brez geografske označbe navedeta sorta in letnik. Nekateri tradicionalni izrazi in oblike steklenic bodo lahko še naprej zaščiteni (Uredba Sveta (ES) št. 479/2008).

3. 3 IZPELJAVA REFORME V SLOVENIJI

Naša država bo po besedah Branka Ravnika, generalnega direktorja direktorata za kmetijstvo na kmetijskem ministrstvu, v sodelovanju z vinogradniki in vinarji odločila, da bo denar iz nacionalne ovojnice porabila za tri izmed enajstih ukrepov. Te ukrepi bodo prestrukturiranje vinogradov, promocija slovenskih vin na tretjih trgih, v primeru slabega vremena in posledično slabe letine pa dodatno še za ukrep obogatitve vin z zgoščenim grozdnim moštom. Za ukrep prestrukturiranja vinogradov bo v letu 2009 namenjeno 2,5 milijona evrov, minimalna površina, ki lahko koristi ta ukrep pa mora znašati vsaj 0,1 hektarja. Za promocijo na tretjih trgih bomo letos namenili od 0,8 do 1,1 milijona evrov, vendar bo le 50% tega ukrepa financiranega s strani EU, 50% pa bo potrebno spraviti iz lastnih virov (Intervju o novi vinski reformi, 2008).

Slovenija bo uporabila še dva dodatna ukrepa, ki pa ne bosta koriščena iz nacionalne ovojnice. To sta razvoj podeželja ter državna pomoč oziroma sofinanciranje zavarovanja pred naravnimi nesrečami. Kot dodaten ukrep se omenja tudi posodabljanje kmetij, toda prednostno bo treba najprej prestrukturirati vinograde.

Od leta 2010 naprej bo milijon evrov na leto šlo tudi za ohranitev vinogradov v strmih legah, saj so ti z okoljskega vidika za Slovenijo zelo pomembni. Ukrep je namenjen tudi zato, ker imajo tam višje stroške pridelave vina, kot pa na manj strmih pobočjih. Kot področje, ki bo precej profitiralo od tega ukrepa se omenja Haloze, ki so znane po svojih strmih legah (Intervju o novi vinski reformi, 2008).

V vinski družbi Slovenije, ki združuje največje slovenske kleti, so s predlagano evropsko vinsko reformo zadovoljni, prav tako z ukrepi, ki jih je Slovenija izbrala za njeno izvajanje. Imajo pa nekaj pomislekov. Glede promocije slovenskih vin na trgih tretjih držav direktor Dušan Brejc opozarja, da je treba denar iz nacionalnih ovojnic porabiti čimbolj nerazpršeno in učinkovito. Ne sme en del poslati v Stockholm, drugi del pa nekam čisto drugam, ampak se je treba skoncentrirati na en trg, na katerem bomo oglaševali. Kot primer je izpostavil Avstrijo, ki je letos ugotovila, da so imeli preveč vinskega turizma. Vinarji so se s promocijskim denarjem razpršili po vsem svetu, misleč, da bodo tako povečali prepoznavnost avstrijskih vin, kar pa se ni zgodilo. Javni denar je treba razdeliti po načelu prispevka k nacionalni ekonomiji. Ne bo v redu, če bomo na sejme v tujino pošiljali deset, dvajset vinarjev, a bodo razstavljali vsak v svoji dvorani (Intervju o novi vinski reformi, 2008).

Brejc glede krčitve vinogradov dodaja, da je komisarka Fisher Boelova šestnajstega februarja v Bruslju poudarila, da je ta ukrep namenjen tistim državam članicam, ki že takrat niso zmogle konkurenčne tekme (Intervju o novi vinski reformi, 2008).

Brejc je glede Slovenije in njenega vinskega trga v splošnem predlagal dva bistvena ukrepa, katera bi dvignila naš nivo konkurenčnosti. Predlaga povečati izvoz v tretje dežele ter pa predlaga, da se obdrži, če ne že kar poveča tržni delež vina napram drugim pijačam (Intervju o novi vinski reformi, 2008).

Brejc je prepričan, da bi Slovenija morala naposled odpraviti tudi sivo ekonomijo pri pridelavi in prodaji vina, saj mnogi vinogradniki in vinarji vino še vedno prodajajo doma na črno, brez vsakršnih dajatev. Zanimiv je podatek, da je po zračnih posnetkih v Sloveniji izmerili okoli 22000 hektarjev vinorodnih površin, medtem ko jih je prijavljenih le 16086 hektarjev (SURIS). Za resno marketinško strategijo predlaga bazo ključnih podatkov (katere sorte vin, koliko in kam smo jih doslej izvažali), toda ne veno niti tega, koliko vina natančno pridelamo. Brez številke pa ni ekonomije, poudarja Dušan Brejc (Intervju o novi vinski reformi, 2008).

3. 3. 1 Nekatere priložnosti in nevarnosti za trg vina v Sloveniji

Priložnosti:

- učinkovito naložena nova dodatna sredstva v sektor (nacionalna ovojnica, razvoj podeželja, promocija, informacije) lahko izboljšajo konkurenčnost celotnega sektorja;
- velik pomen dobrih programov in projektov;
- čez obnovo, enotno plačilo na ha, kmetijsko okoljske ukrepe se ohranja, oziroma v večji meri prispeva k znižanju stroškov surovine;
- čez promocijo in informacijsko politiko se lahko povečajo prihodki;
- fleksibilnejše označevanje lahko dvigne konkurenčnost.

Nevarnosti:

- pretirana razširitev krčenja (če je cilj ohranitev potenciala, čeprav je ekonomsko to lahko sporno).
- poenostavitev označevanja: vina brez geografskega porekla lahko ob komercializaciji dodatno ogrozijo konkurenčnost kakovostnih vin.

Tudi v prihodnje je bistvo uspeha v vinarstvu, na EU ali nacionalni ravni, odvisno od spleta proizvod-tehnologija v kleti–promocija. Agrarnopolitični ukrepi so namenjeni za reševanje tistih, ki bi radi “preživeli” in “uspeli”. Predvsem torej razvojni in socialni, takih pa tudi v Sloveniji veliko. Če jih bomo znali dobro izkoristiti, bomo lahko izboljšali naš položaj na trgu za grozdje in vino.

4. RAZPRAVA

Skupna vinogradniška površina v Sloveniji se giblje danes po statističnih podatkih nekje okoli 16000 hektarjev. V letu 2007 je to pomenilo 122543 ton grozdja ter 857,80 milijonov hektolitrov pridelanega vina, nekako dve tretjini je bilo pridelano belega in ena tretjina rdečega. V letu 2007 je Slovenija porabila 794 milijonov hektolitrov vina, kar pomeni, da smo imeli pozitivno neto proizvodnjo, ki je znašala 63,8 milijonov hektolitrov vina. Torej se je proizvedlo več vina, kot se ga je porabilo. To v Sloveniji sicer trenutno še ni problem, saj smo imeli v preteklosti tudi primanjkljaje vina. Slovenski neto izvoz je bil v letu 2007 negativen, saj je uvoz rahlo presegal izvoz vina, toda razlike so bile le minimalne, zato tu ne vidim problema. Odkupne cene vina v zadnjih letih rastejo, kar je pozitiven trend, zato v splošnem smatram, da se Slovenija trenutno nahaja v razmeroma dobrem položaju, kar se tiče njenega trga grozdja in vina. Stroški blaga in storitev ter stroški glavnega pridelka so v zadnjih letih naraščali v Podravju ter tudi v Primorju. Vsi stroški skupaj tudi naraščajo in sicer so malo višji v Podravju kot v Primorju. Neto dodana vrednost je bila v Podravju vsa leta zelo nizka, v letu 1998 celo negativna. V Primorju je bila neto dodana vrednost najnižja v letu 1998, toda od takrat naprej je rasla in zdaj dosega lepe vrednosti.

V EU-27 je v letu 2007 skupna površina vinogradov znašala 3,5444 milijona hektarjev, kar je pomenilo 182346,2 milijonov hektolitrov vina. V letu 2007 je bilo v EU-27 porabljenega 133765 milijonov hektolitrov, kar je pomenilo presežek neto proizvodnje vina v višini 48581,1 milijonov hektolitrov vina. Toliko vina je EU-27 ostalo v letu 2007, toda EU nabira svoje presežke že od leta 1995, medtem ko je opaziti v letu 2007 padec porabe vina. Od leta 1995 pa vse do zdaj je imela vsako leto presežek neto izvoza, zato se jim je nabralo ogromno zalog vina, katerega ne morejo prodati. Izvoz v tretje države je v letu 2007 znašal 60897 milijonov hektolitrov vina, medtem ko je uvoz znašal 51613,3 milijonov hektolitrov. EU je imela pozitiven neto izvoz, kot tudi vsa pretekla leta. Pojavljajo se sicer trditve, da naj bi uvoz rasel hitreje kot izvoz in da ga bo kmalu presegel, toda glede na moje ugotovitve to ni res, saj je po EUROSTATU izvoz v zadnjih letih rasel hitreje kot uvoz. Cena vina se v zadnjih letih v EU-27 sicer ne spreminja, toda še vedno obstaja stalna grožnja padca cene. V preteklih letih se je EU že srečevala z pojavom padajočih cen. Ob istih stroških proizvodnje se pridelovalci vina srečujejo z nižjo odkupno ceno in to za njih pomeni upad prihodka. EU mora zato z ukrepi SKP ustrezno urediti tudi to področje, saj morebitni padec cen lahko zelo neugodno vpliva na vinogradnike.

SKLEP

Rešitev za mnoge slovenske kmete bi bila boljša izobrazba, predvsem na področju trženja. Ker je prepovedano oglaševanje alkoholnih pijač, jim je težko tržiti svoje produkte. Toda rešitev tega bi bila lahko večja povezanost vinogradnikov. Smiselno je, da se povežejo v skupine. S tem bi dosegli višje cene in večjo prodajo. Včasih se morajo povezati lokalno, regionalno, pogosto pa kar na državni ravni. Čedalje močneje se morajo povezovati tudi z drugimi dejavnostmi, predvsem z turizmom.

Kar se tiče vinskih kleti pa naša panoga ne more uiti naraščajoči hitri globalizaciji. Ta je spodbudila koncentracijo v sektorju in porodila se je majhna skupina multinacionalk velikih razsežnosti, ki nadzirajo in usmerjajo razvoj trga vina, spodbujajo agresivno branding politiko na globalni ravni in se uspešno zoperstavljajo veliki distribuciji, tako na tradicionalnih, kot na novih trgih. Ta proces koncentracije moči je le delno vplival na evropski trg. Znotraj tega scenarija so se morali evropski proizvajalci vina, zlasti srednji in mali, soočiti z rastočo konkurenco tako na zunanjih kot na notranjih trgih. Morali bomo poiskati odgovor na zahtevna vprašanja glede prihodnosti. Bo še vedno zagotavljala uspeh investicija v avtohtone in lokalne sorte, ali pa bo potrebno zaigrati na karto "internacionalnih" sort? V kakšno smer naj gredo njihove trgovske strategije, da si bodo ponovno zagotovila tisti delež na trgu, ki jim ga vsako leto bolj odvzemajo novi tekmeči?

Morda bodo države proizvajalke vina odgovor lahko našle v novih priložnostih, ki jih ponujajo številne reforme na tem področju. Vendar se morajo zavedati, da reforme prinašajo tudi potencialne nevarnosti, katerim se bodo morale izogniti.

LITERATURA IN VIRI

1. Agriculture, Agricultural products, Crop products: supply balances sheets, Wine balance sheet (crop year). EUROSTAT. Najdeno 12. avgusta 2008 na spletni strani http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=0,1136206,0_45570467&_dad=portal&_schema=PORTAL
2. Avsec, F. & Erjavec, E. (2005). *Evropsko kmetijsko pravo*. Ljubljana. GV založba.
3. Avsec, F. & Juvančič, L. (2001). *Pregled skupne kmetijske politike*. Ljubljana. Biotehniška fakulteta.
4. Brejc, D. (1997). Priložnost za poslanstvo. *Martinov list* (44), (str. 4).
5. Commission staff working document, Annex to the Communication from the commission to the council and the European parliament, towards a sustainable European wine sector, Impact assessment. (2006). Bruselj. Commission of the European communities.
6. *Data, Fruits and Vegetables*. EUROSTAT. Najdeno 11. avgusta 2008 na spletni strani http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1996,45323734&_dad=portal&_schema=PORTAL&screen=welcomeref&open=/agri/apro/apro_cp/apro_cpp&language=en&product=EU_MASTER_agriculture&root=EU_MASTER_agriculture&scrollto=51
7. *Ministers strike deal on wine reform*. (19. december 2007). Agra Europe.
8. Ministrstvo za finance. (2007). Deveto poročilo o državnih pomočeh v Sloveniji (za leta 2004, 2005 in 2006). Ljubljana.
9. *Modelne kalkulacije: Zbirnik na letni ravni- rastlinski pridelki*. KIS. Najdeno 10. avgusta 2008 na spletni strani <http://www.kis.si/pls/kis/!kis.web?m=177&j=SI#nav>
10. Novak, T. (1998). Brez strahu za naša vina. *Martinov list* (43), (str. 3).
11. Ocena stanja v kmetijstvu v letu 2007- Pregled po kmetijskih trgih (spomladansko poročilo). (2008). Ljubljana: KIS.
12. Ocena stanja v kmetijstvu v letu 2007 (spomladansko poročilo). (2008). Ljubljana: KIS.
13. Oddaja *Studio ob 17h*. [Intervju z g. Ravnikom, g. Gabrškom in g. Brejcem o novi vinski reformi]. (2008, 7. avgust). RTV Slovenija. Ljubljana.
14. *Pridelava grozdja v vinogradih*. Statistični urad RS. Slovenija, letno. Najdeno 12. avgusta 2008 na spletni strani http://www.stat.si/pxweb/dialog/varval.asp?ma=1502406S&ti=Pridelava+grozdja+v+vinogradih+%28ha%2C+%9Atevilov+trt%2C+t%2C+t%2Fha%2C+kg%2Ftrto%29%2C+Slovenija%2C+letno&path=../Database/Okolje/15_kmetijstvo_ribistvo/04_rastlinska_pridelava/01_15024_pridelki_povrsina/&search=VINOGRADI&lang=2
15. Proposal for a Council Regulation on the common organisation of the market in wine and amending certain Regulations. (2007). Bruselj. Council of the European union.
16. *Reform of the wine sector: Council Regulation (EC) No. 479/2008, 29 April 2008 on the common organisation of the market in wine*. European Commission. Najdeno 11. avgusta 2008 na spletni strani http://ec.europa.eu/agriculture/capreform/wine/index_en.htm
17. *Skupna kmetijska politika na dlani*. EUROPA.EU. Najdeno 13. avgusta 2008 na spletni strani http://europa.eu/pol/agr/index_sl.htm
18. *Slovenska klet – Evropsko vinarsko podjetje*. Vina Koper. Najdeno 12. avgusta 2008 na spletni strani http://www.vinakoper.si/recept_vino.php

19. *Tržno poročilo za vino v letu 2007.* (2008). Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Ljubljana.

PRILOGA 1: Slovar kratic in slovenskih prevodov tujih izrazov

ČZD KMEČKI GLAS	Poslovni informator – vir podatkov in ponudbe slovenskih podjetij
EU	European union - Evropska unija
EU15	Članice EU pred širitvijo leta 2004 (Belgija, Francija, Nemčija, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Danska, Irska, Velika Britanija, Grčija, Španija, Portugalska, Avstrija, Finska in Švedska)
EU25	Članice EU po širitvi leta 2004 (Poleg EU15 še Ciper, Češka, Estonija, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Poljska, Slovaška in Slovenija)
EUROPEAN COMMISSION	Evropska komisija
EUROSTAT	Evropski statistični urad
GVIN	Družba za medije ter poslovne in bonitetne informacije
KIS	Kmetijski inštitut Slovenije
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
RPGV	Register pridelovalcev grozdja in vina
RS	Republika Slovenija
SURS	Statistični urad republike Slovenije
SKP	Skupna kmetijska politika
VINIS	Zveza društev vinogradnikov in vinarjev Slovenije
WINE REPORT	Vinsko poročilo
ZVDP	Zakon o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina

PRILOGA 2: Površina vinogradov ter pridelek grozdja in vina na kmetijskih gospodarstvih v Sloveniji

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Površina vinogradov (ha)	17502	17736	17420	17388	16591	16602	16602	16602	16556	16556	16428	16428	16086
Hektarski pridelek grozdja (t/ha)	5,0	6,5	7,3	7,1	5,9	7,6	6,4	7,4	6,3	8,1	7,4	6,4	7,6
Pridelek grozdja, skupaj (t)	87075	114675	127736	122677	98334	126650	106633	122985	104394	134792	120868	105486	122543
Pridelek vina, skupaj (v 1000 l)	60953	80273	89415	85874	68834	88655	74643	86090	73076	94354	84607	73840	85780
Belo vino (v 1000 l)	45873	59359	70664	64756	51544	67255	55595	64663	55446	66839	57113	51272	57648
Rdeče vino (v 1000 l)	15079	20914	18751	21118	17290	21400	19048	21427	17630	27516	27495	22568	28132

Vir: KIS, Ocena stanja v kmetijstvu v letu 2007, pregled po trgih, 2008; Lastna obdelava podatkov

PRILOGA 3: Razlika med proizvodnjo in porabo vina v Sloveniji (mio hl)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Proizvodnja	532,21	725,88	805,89	760,34	642,58	846,62	703,11	800,27	695,90	930,50	833,37	680,66	857,80
Poraba	715,73	792,50	693,96	672,48	612,34	676,52	689,80	580,63	739,70	686,47	842,94	807,43	794,00
Neto proizvodnja	-183,52	-66,62	111,92	87,86	30,24	170,10	13,31	219,65	-43,81	244,04	-9,58	-126,77	63,80

Vir: KIS, Interni podatki, 2008; Lastna obdelava podatkov

PRILOGA 4: Izvoz in uvoz vina v Sloveniji (v litrih)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Izvoz vina skupaj	12674	8804	4412	9277	14447	6980	13321	11188	5972	4922	4091	5290	4316
Struktura v %													
Kakovostno							97,2	99,5	95,3	92,6	92,8		
Namizno							2,4	0,1	3,3	5,8	4,3		
Drugo							0,4	0,5	1,5	1,6	2,9		
Uvoz vina skupaj	22323	28542	22255	7023	6804	11955	5.598	3430	4805	3891	2803	6498	6607
Struktura v %													
Kakovostno							12	24	13,3	33,5	3,7		
Namizno							83,6	70	81,9	62	92,1		
Drugo							4,4	6	4,7	4,5	4,3		

Vir: KIS, Ocena stanja v kmetijstvu v letu 2007, pregled po trgih, 2008; Lastna obdelava podatkov

PRILOGA 5: Odkupne cene grozdja za predelavo in vina v Sloveniji (EUR)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Vino, skupaj (1000l)	1782,80	1890,70	1987,40	1880,70	1727,10	1698,50	1724,80	1657,50	1538,90	1610,90	1616,20	1749,00	2030,22
Grozdje, skupaj (t)	510,70	582,80	647,20	351,70	402,80	403,90	374,00	411,20	392,20	394,60	399,90	491,40	446,25

Vir: KIS, Ocena stanja v kmetijstvu v letu 2007, pregled po trgih, 2008; Lastna obdelava podatkov

PRILOGA 6: Modelne kalkulacije za grozdje, Zbirnik na letni ravni- rastlinski pridelki (Podravje)

	Enota	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Stroški blaga in storitev	EUR/ha	1997,37	1995,30	2040,45	2137,66	1879,85	1869,84	1884,97	1905,32	1937,17	1929,92	2062,77	2094,51	2068,40
Od tega: gnojila	EUR/ha	62,11	59,63	57,42	57,23	53,64	57,60	66,14	67,09	65,59	68,69	72,06	78,45	91,29
sredstva za varstvo	EUR/ha	696,39	678,28	662,79	688,19	650,55	579,04	615,43	638,89	647,93	623,53	625,38	660,16	556,12
najete storitve	EUR/ha	151,51	148,87	143,21	142,16	143,40	143,40	143,40	143,40	143,40	143,40	159,11	166,14	167,55
zavarovanje	EUR/ha	344,32	353,49	428,50	444,95	227,55	265,58	237,99	192,51	189,30	185,21	200,97	146,73	179,36
domače strojne storitve	EUR/ha	552,73	556,61	538,45	598,40	596,00	619,22	611,47	644,99	666,85	686,04	763,28	790,00	814,82
Amortizacija	EUR/ha	592,45	573,60	604,58	674,90	673,00	628,55	661,51	680,78	700,57	691,69	766,85	779,75	779,77
Stroški domačega dela in kapitala	EUR/ha	2112,93	2158,98	2329,37	2511,22	2527,91	2603,97	2758,04	2871,06	2977,33	2984,37	3150,04	3319,32	3549,85
Stroški skupaj	EUR/ha	4702,75	4727,88	4974,41	5323,78	5080,76	5102,36	5304,53	5457,16	5615,08	5605,98	5979,66	6193,58	6398,02
Stroški glavnega pridelka	EUR/ha	4702,75	4727,88	4974,41	5323,78	5080,76	5102,36	5304,53	5457,16	5615,08	5605,98	5979,66	6193,58	6398,02
Subvencije	EUR/ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,58	49,85	53,49	54,71	55,44	54,73	56,29
Stroški, zmanjšani za subvencije	EUR/ha	4702,75	4727,88	4974,41	5323,78	5080,76	5102,36	5253,95	5407,31	5561,58	5551,27	5924,21	6138,85	6341,73
Vrednost proizvodnje skupaj	EUR/ha	3218,06	4342,64	4375,42	2342,03	2784,45	3112,30	2526,21	2665,75	2583,57	2532,50	2875,16	3331,85	3148,19

Vir: KIS, Modelne kalkulacije, Zbirnik na letni ravni- rastlinski pridelki, 2008; Lastna obdelava podatkov

PRILOGA 7: Modelne kalkulacije za grozdje, Zbirnik na letni ravni- rastlinski pridelki (Primorska)

	Enota	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
IZVLEČEK ANALITIČNE KALKULACIJE														
Stroški blaga in storitev	EUR/ha	1788,21	1779,07	1883,48	1979,69	1740,93	1757,15	1766,64	1849,23	1932,44	1976,07	2101,69	2046,29	2054,81
Od tega: gnojila	EUR/ha	63,88	62,78	58,59	56,59	51,81	57,58	72,04	70,51	68,06	72,48	78,10	84,83	98,82
sredstva za varstvo	EUR/ha	446,43	432,76	423,97	423,21	402,06	409,68	411,30	432,79	438,01	426,38	415,03	446,18	411,00
najete storitve	EUR/ha	182,02	178,85	172,05	170,78	172,27	172,27	172,27	172,27	172,27	172,27	191,15	199,60	201,29
zavarovanje	EUR/ha	339,81	341,93	468,15	556,00	338,39	319,56	312,83	324,92	378,57	418,61	454,34	308,30	307,80
domače strojne storitve	EUR/ha	587,80	585,30	572,04	598,71	595,78	622,36	615,94	656,42	678,04	690,65	753,06	781,35	806,14
Amortizacija	EUR/ha	504,21	479,77	479,56	530,60	545,96	512,49	543,16	559,09	571,37	565,45	632,85	670,95	670,97
Stroški domačega dela in kapitala	EUR/ha	1809,21	1839,88	1968,68	2056,58	2126,30	2191,36	2318,49	2414,30	2501,50	2506,77	2643,72	2796,96	2990,52
Stroški skupaj	EUR/ha	4101,64	4098,71	4331,72	4566,88	4413,19	4461,01	4628,29	4822,62	5005,31	5048,29	5378,26	5514,21	5716,30
Stroški glavnega pridelka	EUR/ha	4101,64	4098,71	4331,72	4566,88	4413,19	4461,01	4628,29	4822,62	5005,31	5048,29	5378,26	5514,21	5716,30
Subvencije	EUR/ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	51,71	50,96	54,69	55,93	56,68	55,95	57,54
Stroški, zmanjšani za subvencije	EUR/ha	4101,64	4098,71	4331,72	4566,88	4413,19	4461,01	4576,58	4771,66	4950,62	4992,36	5321,58	5458,26	5658,75
Vrednost proizvodnje skupaj	EUR/ha	3693,62	5136,34	5918,40	3200,10	3631,60	3525,26	3305,94	3923,10	4016,23	3800,44	3789,07	4545,81	4101,24

Vir: KIS, Modelne kalkulacije, Zbirnik na letni ravni- rastlinski pridelki, 2008; Lastna obdelava podatkov

PRILOGA 8: Modelne kalkulacije za grozdje, Zbirnik na letni ravni- rastlinski pridelki (Podravje)

	Enota	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
OBRAČUN DOHODKA														
Vrednost finalne proizvodnje skupaj	EUR/ha	3218,06	4342,64	4375,42	2342,03	2784,45	3112,30	2526,21	2665,75	2583,57	2532,50	2875,16	3331,85	3148,19
Stroški zmanjšani za interno realizacijo	EUR/ha	4702,75	4727,88	4974,41	5323,78	5080,76	5102,36	5304,53	5457,16	5615,08	5605,98	5979,66	6193,58	6398,02
Stroški kupljenega blaga in storitev	EUR/ha	1666,93	1658,48	1712,78	1797,74	1540,01	1524,09	1543,91	1534,22	1556,46	1551,73	1660,80	1675,44	1629,84
Amortizacija	EUR/ha	841,03	825,28	840,24	915,60	911,81	868,85	890,17	933,37	958,43	945,92	1038,01	1060,64	1069,43
Stroški domačega dela in kapitala	EUR/ha	2194,79	2244,12	2421,39	2610,44	2628,94	2709,41	2870,45	2989,57	3100,18	3108,33	3280,85	3457,50	3698,75
Bruto dodana vrednost	EUR/ha	1551,13	2684,16	2662,65	544,29	1244,44	1588,21	982,30	1131,53	1027,10	980,77	1214,36	1656,42	1518,35
Neto dodana vrednost	EUR/ha	710,11	1858,88	1822,41	-371,32	332,63	719,35	92,13	198,16	68,67	34,85	176,36	595,78	448,92
Neto dodana vrednost/uro	EUR/uro	1,83	4,78	4,69	-0,96	0,86	1,85	0,24	0,51	0,18	0,09	0,45	1,53	1,15

Vir: KIS, Modelne kalkulacije, Zbirnik na letni ravni- rastlinski pridelki, 2008; Lastna obdelava podatkov

PRILOGA 9: Modelne kalkulacije za grozdje, Zbirnik na letni ravni- rastlinski pridelki (Primorska)

	Enota	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
OBRAČUN DOHODKA														
Vrednost finalne proizvodnje skupaj	EUR/ha	3693,62	5136,34	5918,40	3200,10	3631,60	3525,26	3305,94	3923,10	4016,23	3800,44	3789,07	4545,81	4101,24
Stroški zmanjšani za interno realizacijo	EUR/ha	4101,64	4098,71	4331,72	4566,88	4413,19	4461,01	4628,29	4822,62	5005,31	5048,29	5378,26	5514,21	5716,30
Stroški kupljenega blaga in storitev	EUR/ha	1427,21	1413,17	1522,16	1636,36	1399,10	1407,44	1410,23	1458,92	1533,34	1584,62	1700,80	1625,06	1614,76
Amortizacija	EUR/ha	779,45	756,22	746,15	777,02	788,92	757,24	782,98	828,66	846,50	830,99	899,66	950,72	958,35
Stroški domačega dela in kapitala	EUR/ha	1894,98	1929,32	2063,42	2153,50	2225,17	2296,32	2435,07	2535,04	2625,47	2632,68	2777,81	2938,43	3143,19
Bruto dodana vrednost	EUR/ha	2266,40	3723,17	4396,24	1563,74	2232,50	2117,82	1895,70	2464,18	2482,89	2215,82	2088,28	2920,75	2486,49
Neto dodana vrednost	EUR/ha	1486,96	2966,94	3650,10	786,72	1443,58	1360,58	1112,72	1635,52	1636,39	1384,83	1188,62	1970,03	1528,14
Neto dodana vrednost/uro	EUR/uro	4,53	9,03	11,11	2,39	4,39	4,14	3,39	4,98	4,98	4,21	3,62	6,00	4,65

Vir: KIS, Modelne kalkulacije, Zbirnik na letni ravni- rastlinski pridelki, 2008; Lastna obdelava podatkov

PRILOGA 10: Površina vinogradov v EU (1000 ha)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Bolgarija	114,0	111,0	110,9	116,9	125,7	125,7	151,2	145,2	131,1	129,6	126,8	125,7	120,3
Češka	16,0	16,0	15,5	11,2	11,1	11,2	11,3	10,8	11,8	13,0	14,3	15,6	13,2
Nemčija	103,3	102,4	102,5	101,7	101,3	99,7	99,7	98,8	98,3	100,9	100,9	100,9	100,9
Grčija	136,0	132,3	129,4	134,4	132,4	132,7	132,1	131,6	117,8	115,2	112,8	112,8	126,6
Španija	1196,1	1163,7	1161,5	1164,8	1178,5	1186,4	1201,7	1185,9	1165,1	1166,7	1160,0	1175,5	1175,5
Francija	916,6	909,1	902,1	899,9	900,7	899,5	895,8	861,6	851,2	851,8	853,9	842,4	882,1
Italija	926,9	922,2	909,8	905,1	908,3	908,0	891,6	871,6	791,3	786,7	792,7	786,1	782,2
Madžarska	131,0	131,0	130,9	129,7	127,1	105,9	78,2	81,9	93,0	93,2	86,0	83,7	83,7
Nizozemska	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Avstrija	48,6	48,6	47,7	47,9	47,9	46,5	46,2	46,0	45,0	43,5	45,7	45,7	43,9
Poljska	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,4
Portugalska	242,0	236,7	232,2	226,5	219,4	220,4	222,6	222,6	222,4	222,5	22,5	222,6	0,3
Romunija	271,6	273,7	275,4	273,8	269,7	265,1	239,3	233,1	223,1	196,7	187,8	184,7	187,6
Slovenija	17,5	17,4	17,4	17,4	16,6	16,6	16,6	16,6	16,6	16,6	16,4	16,4	16,1
Slovaška	22,9	22,1	19,2	18,9	18,5	17,4	13,1	13,0	12,6	12,0	13,1	11,8	11,5
Belgija	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Velika Britanija	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0

Vir: ⁹EUROSTAT, Data, Fruits and Vegetables, 2008; Lastna obdelava podatkov

⁹ Za manjkajoča leta sem vzel povprečne vrednosti posameznih držav. Agregatni podatki so rezultat lastnega seštevanja podatkov držav pridelovalk vina. Za Dansko, Irsko, Latvijo, Litvo, Finsko in Švedsko ni podatkov.

PRILOGA 11: Hektarski pridelek grozdja (t/ha)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Belgija	698,7	717,0	1043,5	347,8	381,0	637,6	637,6	637,6	637,6	637,6	637,6	637,6	637,6
Bolgarija	51,8	53,2	51,3	31,0	35,7	35,7	28,7	28,2	33,1	27,1	21,0	35,7	31,3
Češka	26,6	43,6	23,0	49,1	60,4	59,6	60,4	52,5	57,0	53,8	43,6	40,1	47,5
Nemčija	109,3	114,1	110,1	139,4	163,7	136,5	123,0	138,5	115,0	127,7	127,7	127,7	127,7
Grčija	84,2	90,2	98,5	97,5	91,2	93,5	90,1	83,5	91,0	109,2	100,1	101,3	94,2
Španija	28,0	42,7	47,6	44,2	47,6	56,3	43,9	50,0	47,3	60,6	52,2	47,3	47,3
Francija	77,6	83,5	78,7	76,9	89,3	86,3	80,7	79,3	71,9	88,7	79,4	79,4	81,0
Italija	96,7	106,3	89,3	105,1	105,6	97,7	97,1	84,8	94,6	110,5	107,9	94,5	99,2
Madžarska	41,5	50,8	54,8	55,5	44,9	64,6	103,7	61,2	62,5	84,6	55,4	62,4	64,5
Nizozemska	231,7	83,3	83,3	50,0	33,3	33,3	85,8	85,8	85,8	85,8	85,8	85,8	85,8
Avstrija	61,0	58,7	50,9	78,5	80,7	68,0	73,1	75,3	74,9	83,7	66,0	66,4	77,4
Poljska	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	83,9	38,8	38,5	36,5	34,9	37,6
Portugalska	41,2	55,8	36,6	22,8	48,7	41,5	46,8	41,1	44,8	46,0	44,5	46,2	43,0
Romunija	53,5	57,8	47,1	34,6	45,4	53,3	46,9	46,0	48,3	59,5	24,5	47,0	46,5
Slovenija	50,6	70,9	73,3	70,6	59,3	76,4	64,2	74,1	63,1	81,4	73,6	64,2	76,2
Slovaška	25,5	41,5	37,0	39,9	34,9	35,0	54,5	34,7	52,2	47,1	41,2	44,2	42,7
Velika Britanija	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Vir: ¹⁰EUROSTAT, Data, Fruits and Vegetables, 2008; Lastna obdelava podatkov

¹⁰ Za manjkajoča leta sem vzel povprečne vrednosti posameznih držav. Agregatni podatki so rezultat lastnega seštevanja podatkov držav pridelovalk vina. Za Dansko, Irsko, Latvijo, Litvo, Finsko in Švedsko ni podatkov.

PRILOGA 12: Proizvodnja vina v nekaterih večjih državah članicah EU-27 (mio hl)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Belgija	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	3	3
Bolgarija	2124	2124	2124	2124	2124	1714	3549	1910	2065	2327	1961	1708	1757
Češka	515	515	515	515	515	549	520	545	495	560	580	438	434
Danska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nemčija	10406	8361	8678	8394	10727	12244	9950	8980	9984	8191	10107	9256	9000
Irska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grčija	3051	3875	4105	3980	3826	3680	3558	3475	3098	3804	4295	4027	3937
Španija	21954	22381	32729	37720	34714	37908	45572	33937	39419	48620	50062	41119	43676
Francija	54640	55610	59650	55112	54271	62935	59740	55339	51966	47519	58845	53314	53025
Italija	59276	56202	57065	50894	57913	58954	54088	52293	44604	44086	53135	50566	49631
Latvija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Litva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Luxembourg	175	150	128	75	159	184	132	135	154	123	156	135	124
Madžarska	4188	4188	4188	4188	4188	4188	4188	4188	4188	4188	5272	3103	4188
Nizozemska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Avstrija	2647	2229	2110	1802	2703	2803	2338	2531	2599	2530	2735	2264	2256
Poljska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Portugalska	6521	7255	9712	6124	3750	7859	6709	7790	6677	7340	7481	7267	7532
Romunija	5572	5572	5572	5572	5572	6054	5090	5572	5572	5572	5572	5572	5572
Slovenija	610	803	894	859	688	887	746	861	731	944	846	738	858
Velika Britanija	18	13	27	7	11	13	14	16	9	15	19	13	25

Vir: ¹¹EUROSTAT, Wine balance sheet (crop year), 2008; Lastna obdelava podatkov

¹¹ Za manjkajoča leta sem vzel povprečne vrednosti posameznih držav. Agregatni podatki so rezultat lastnega seštevanja podatkov držav pridelovalk vina.

PRILOGA 13: Razlika med proizvodnjo in porabo vina v EU-27 (mio hl)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Proizvodnja	172129	169710	187930	177798	181594	200462	196728	178105	171904	176335	201479	179826	182346
Poraba	140981	141407	141004	139921	141180	143424	134021	132485	139007	133361	138031	138284	133765
Neto proizvodnja	31148	28304	46926	37878	40414	57038	62707	45620	32896	42973	63448	41542	48581

Vir: ¹²EUROSTAT, Wine balance sheet (crop year), 2008; Lastna obdelava podatkov

¹² Za manjkajoča leta sem vzel povprečne vrednosti posameznih držav. Agregatni podatki so rezultat lastnega seštevanja podatkov držav pridelovalk vina.

PRILOGA 14: Izvoz vina iz držav tretjega sveta v nekatere večje države članice EU-27 (mio hl)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Belgija	294	252	201	237	289	242	224	206	182	173	184	201	203
Bolgarija	919	919	919	919	919	816	776	827	767	846	1027	996	1297
Češka	37	37	37	37	37	30	23	20	21	23	55	40	84
Danska	42	41	74	104	143	149	247	294	313	375	370	599	363
Nemčija	3184	2564	2585	2636	2356	2439	2533	2538	2796	3008	2962	3127	3661
Irska	7	8	5	10	11	3	4	4	5	9	4	4	4
Grčija	641	650	700	605	754	700	790	320	306	348	287	303	325
Španija	6094	6190	8032	10499	8537	8681	9045	9992	10964	14113	14314	14350	14545
Francija	12100	13067	14245	15924	15500	15001	15209	15515	15033	14616	13716	14304	15350
Italija	19443	14607	14034	14516	17914	17707	16739	15851	13985	13451	14935	16391	19237
Latvija	56	56	56	56	56	21	17	16	29	61	42	108	158
Litva	7	7	7	7	7	2	2	5	3	3	7	23	9
Luxembourg	99	115	92	91	91	93	101	104	92	87	81	88	96
Madžarska	727	727	727	727	727	868	713	684	805	597	646	756	748
Nizozemska	126	101	281	175	160	141	198	172	140	122	130	168	215
Avstrija	219	174	217	208	227	365	308	564	804	764	738	559	520
Poljska	5	5	5	5	5	7	5	3	3	6	3	6	9
Portugalska	1745	1845	2240	2432	2061	2006	1608	1718	2911	3200	2869	2462	3288
Romunija	339	339	339	339	339	256	343	693	369	423	273	177	180
Slovenija	64	64	64	64	64	73	118	64	64	60	36	44	53
Velika Britanija	114	228	352	343	237	234	214	208	303	214	227	250	393

Vir: ¹³EUROSTAT, Wine balance sheet (crop year), 2008; Lastna obdelava podatkov

¹³ Za manjkajoča leta sem vzel povprečne vrednosti posameznih držav. Agregatni podatki so rezultat lastnega seštevanja podatkov držav pridelovalk vina.

PRILOGA 15: Uvoz vina v države tretjega sveta iz nekaterih večjih držav članic EU-27 (mio hl)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Belgija	2245	2452	2301	2620	2359	2528	2498	2541	2706	2698	2796	2688	2662
Bolgarija	55	55	55	55	55	46	31	25	32	7	21	101	177
Češka	1081	1081	1081	1081	1081	753	847	1045	982	1006	1285	1356	1376
Danska	1212	1492	1679	1675	1683	1786	1968	2051	2040	2028	1844	1779	1881
Nemčija	10609	11359	11795	12900	12573	12357	12140	12770	12685	13657	13503	14275	14824
Irska	205	263	294	335	373	448	463	520	536	630	660	673	746
Grčija	50	50	60	70	91	60	152	114	184	275	153	164	129
Španija	1884	2197	229	664	1274	732	465	191	241	198	300	309	640
Francija	7987	6245	5396	6101	5700	5500	5400	4681	4581	5360	5540	5330	5434
Italija	233	292	440	1530	749	562	612	907	1366	1709	1806	1758	1536
Latvija	182	182	182	182	182	139	161	137	189	139	170	251	269
Litva	161	161	161	161	161	166	113	168	157	204	123	145	212
Luxembourg	167	170	178	234	237	254	266	239	221	260	230	239	268
Madžarska	90	90	90	90	90	21	31	44	74	60	75	144	273
Nizozemska	2146	1923	2450	2251	3399	3446	3388	2946	3141	3193	3281	3200	2948
Avstrija	241	283	518	664	565	517	518	573	497	611	699	696	739
Poljska	627	627	627	627	627	691	504	532	549	605	666	708	758
Portugalska	1316	698	480	1151	2568	1931	1820	1486	1401	1569	1451	1271	946
Romunija	131	131	131	131	131	17	15	8	7	9	18	470	505
Slovenija	70	70	70	70	70	102	85			74	39	47	74
Velika Britanija	7371	7460	7969	8876	8763	9358	9791	10373	11715	12489	13478	12588	12559

Vir: ¹⁴EUROSTAT, Wine balance sheet (crop year), 2008; Lastna obdelava podatkov

¹⁴ Za manjkajoča leta sem vzel povprečne vrednosti posameznih držav. Agregatni podatki so rezultat lastnega seštevanja podatkov držav pridelovalk vina.

PRILOGA 16: Neto izvoz vina iz EU-27 v države tretjega sveta in obratno (mio hl)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Izvoz	46360,10	42088,10	45327,10	50061,10	50560,10	49911,30	49299,68	49889,28	50062,03	52656,88	53048,70	55133,14	60896,99
Uvoz	40037,60	38870,70	37858,70	43083,70	44376,70	43177,50	42986,36	43244,46	45547,33	48983,28	50387,57	50633,64	51613,28
Neto izvoz	6322,50	3217,40	7468,40	6977,40	6183,40	6733,80	6313,32	6644,82	4514,70	3673,60	2661,13	4499,50	9283,71

Vir: ¹⁵EUROSTAT, Wine balance sheet (crop year), 2008; Lastna obdelava podatkov

¹⁵ Za manjkajoča leta sem vzel povprečne vrednosti posameznih držav. Agregatni podatki so rezultat lastnega seštevanja podatkov držav pridelovalk vina.

PRILOGA 17: Cena vina v Franciji v EUR za 1000 litrov, razdeljeno po vrsti vina

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Namizno in deželno vino (EUR/1000l)	457,9	459,8	414,6	431,2	465,0	415,3	371,6	452,1	531,2	497,8	497,8	497,8
Kakovostno in vrhunsko vino (EUR/1000l)	1343,9	1372,3	1342,8	1517,4	1549,2	1456,3	1388,4	1381,2	1541,8	1574,6	1574,6	1574,6

Vir: ¹⁶AGMEMOD baza podatkov, 2008; Lastna obdelava podatkov

¹⁶ Projekt AGMEMOD je namenjen modeliranju kmetijskih trgov. Kar se tiče cen EU, so navedene francoske cene vina, ki se v AGMEMOD modelih predpostavljajo kot reprezentativne evropske cene vina.